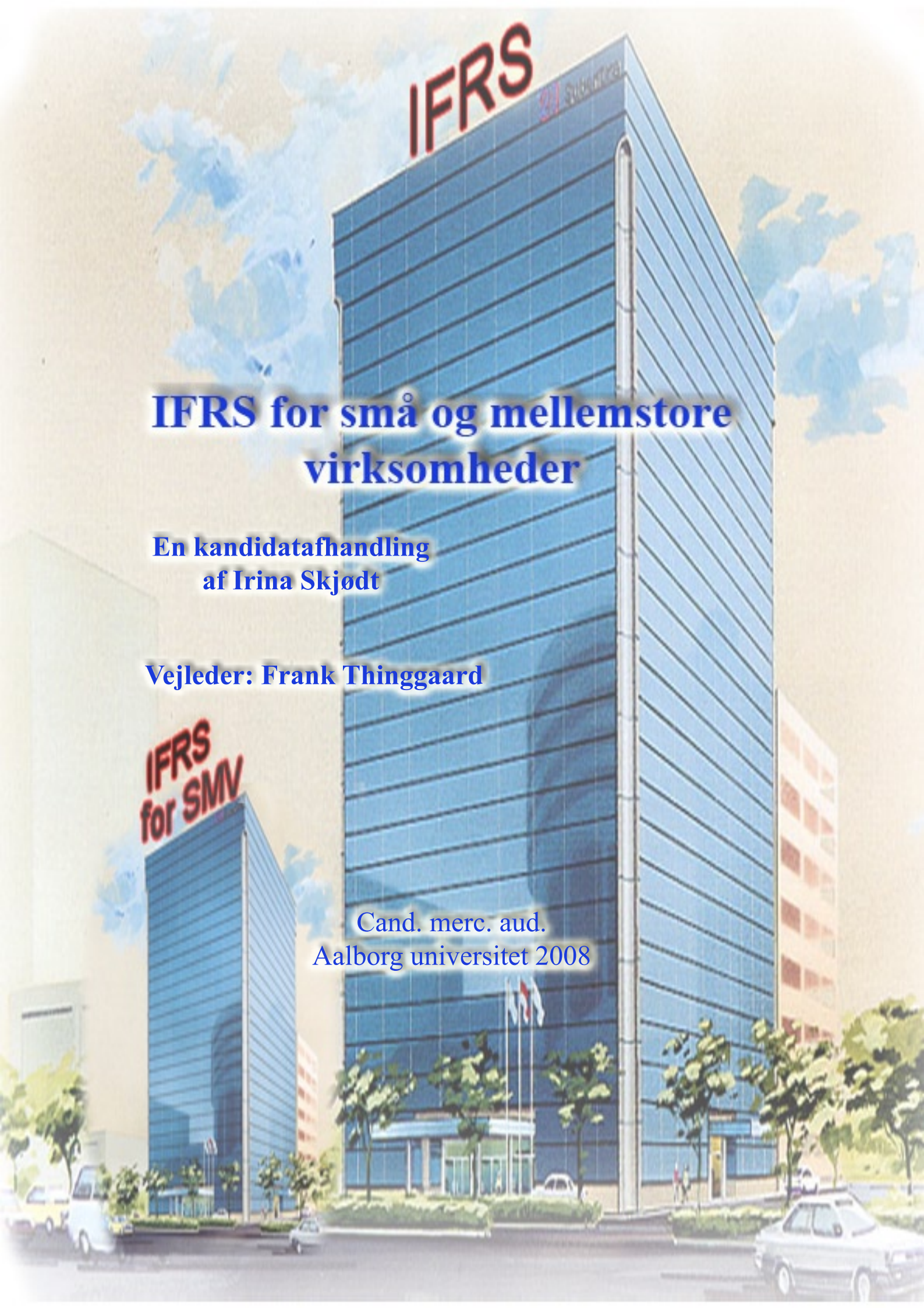

IFRS for små og mellemstore virksomheder

**En kandidatafhandling
af Irina Skjødt**

Vejleder: Frank Thinggaard

**Cand. merc. aud.
Aalborg universitet 2008**

Indhold

FORORD	4
INDLEDNING	5
SPECIALETS SYSTEMATIK	8
PROBLEMFORMULERING	9
AFGRÆNSNING	12
VÆSENTLIGSTE KILDER	12
KAPITEL 1. REGNSKABSBRUGERE	14
REGNSKABSPRODUCENTER	14
Årsregnskabslovens § 1-7	14
Internationalisering	20
Regnskabsaflæggelse for mindre (kl. B) virksomheder	24
IFRS for SME	25
REGNSKABSBRUGERE	26
Årsregnskabslov	26
Virksomhedens interessegrupper	27
Regnskabsbrugerens resourceallokering	29
Regnskabsbrugerens forvaltningsinteresse	29
Virksomhedens resourcefordeling	30
Regnskabsvejledning for mindre virksomheder	30
Full IFRS	30
IFRS for SMV	32
DELKONKLUSION	33
KAPITEL 2. STANDARDEN	35
INTRODUKTION	35
Argumenter for anvendelse af IFRS for SMV	36
Argumenter imod anvendelse af IFRS for SMV	37
KONCEPTUELLE PROBLEMER	39
OPBYGNING OG INDHOLD	42
Eliminering af emner, der ikke er relevante for SMV	43
Fjernelse af valgmuligheder i regnskabsmæssig behandling	43
Simplificering af metoder for indregning og måling af visse regnskabslementer	44
Goodwill	44
Udviklingsprojekter	46
Finansielle instrumenter	47
Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder	48
Beregning af udskudt skat	48
Biologiske aktiver	49
Ydelsesbaserede pensionsordninger	49
Aktiebaseret vederlæggelse	49
Leasede aktiver	50
Førstegangs anvendelse af IFRS for SMV	50
Foreslåede, men afviste ændringer	51
DELKONKLUSION	53
KAPITEL 3. FINANSIELLE INSTRUMENTER	55

INTRODUKTION I BEGREBSRAMME.....	55
<i>IASB begrebsramme. ....</i>	<i>56</i>
Formål.	56
Anvendelsesområde.	57
<i>Begrebsrammen i ÅRL. Kvalitetskrav til regnskabsinformation. ....</i>	<i>62</i>
<i>Kriterier for hensigtsmæssig regnskabsaflæggelse. ....</i>	<i>64</i>
FINANSIELLE INSTRUMENTER.	64
<i>Full IFRS. ....</i>	<i>65</i>
<i>Årsregnskabslov. ....</i>	<i>76</i>
Kategorisering af finansielle instrumenter.	76
Ophør med indregning af finansielle forpligtelser.	76
Måling af finansielle instrumenter, hvis dagsværdi ikke kan opgøres pålideligt.	77
Regnskabsmæssig afdækning.....	77
<i>IFRS for SMV .....</i>	<i>77</i>
DELKONKLUSION.	78
KONKLUSION.	80
EXECUTIVE SUMMARY.....	82
LITTERATURLISTE.....	86

Forord.

Dette speciale er udarbejdet i sommeren 2008 i forbindelse med afslutning af cand.merc.aud. studiet på Aalborg Universitet.

Med henblik på at afdække formålet med specialet, som er udarbejdelse af en større selvstændig afhandling af relevans for et statsautoriseret virke, der skal dokumentere den studerendes færdigheder i at anvende videnskabelige teorier og metoder under arbejdet med et afgrænset fagligt emne, skrives denne afhandling, hvis overordnede emne er ”Problemstillinger i forbindelse med udarbejdelsen af et regnskab for små/mellemstore virksomheder”.

Det nærværende speciale koncentrerer sig om den kommende Internationale Regnskabsstandard for Små og Mellemstore Virksomheder (IFRS for SMV), der forventes at blive vedtaget i slutningen af 2008. Denne sammenholdes på et overordnet niveau med et fuldt sæt af IFRS, den danske Årsregnskabslov samt den danske regnskabsvejledning for små virksomheder, og forskelle herimellem vil blive afklaret. Det ønskes bl.a. belyst, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at indføre reglerne i IFRS for SMV på området ”den regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter”, herunder konsekvenser af vedtagelsen af denne standard for danske virksomheder.

Specialet henvender sig til alle, som ønsker et hurtigt overblik over den nye IFRS for SMV.

Jeg vil gerne takke min vejleder, Frank Thinggaard, som har inspireret mig til en række spændende problemstillinger, og var yderst behjælpelig med konstruktiv vejledning og feedback, samt et hyggeligt samvær.

God læselyst!

Irina Skjødt.

Indledning.

Regnskabsregulering har udviklet sig meget gennem tiden i takt med stigende økonomisk udveksling på tværs af landsgrænser. Det gælder for såvel, hvor reglerne kommer fra, som for mængden af de regler, der er gældende. Nutidens regnskabsregulering er i høj grad præget af det internationale samarbejde med det formål at udforme fælles regnskabsregulering. Tidligere foregik reguleringen nationalt, og i Danmark har reguleringen hovedsageligt bestået af bestemmelserne i Årsregnskabsloven (ÅRL).

The International Accounting Standards Board - IASB - har til formål at udvikle, i offentlighedens interesse, et enkelt sæt af forståelige globale regnskabsstandarder af høj kvalitet, som kan håndhæves, og som kræver, at alle former for finansielle rapportering til brug for offentligheden indeholder gennemskuelige og sammenlignelige oplysninger.¹ Internationale regnskabsstandarder (IFRS) er standarder og fortolkningsbidrag, der er blevet vedtaget af IASB. Siden IASB indledte sin virksomhed i april 2001, er antallet af lande, som anvender IFRS, vokset væsentligt, hvilket bringer IASB tættere på sin målsætning om et fælles sæt af regnskabsstandarder, der anvendes globalt.

Regnskabsreguleringen i de fleste europæiske lande har grundlæggende været baseret på den nationale lovgivning. Set fra et dansk perspektiv, er der sket mange ændringer siden vedtagelsen af den første årsregnskabslov i 1981. Der blev gennemført gennemgribende ændringer i årsregnskabsloven i 2001 med henblik på bedre overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder - IFRS. Med den sidste vedtagelse af loven forventede mange, at reglerne ville være uændret i en årrække. Det har imidlertid slet ikke vist sig at være tilfældet. Siden loven er blevet vedtaget i 2001, har der været to væsentlige lovændringer, som er udtryk for dels den hastige internationale udvikling på regnskabsområdet, dels på det store fokus, der har været på behovet for at reducere de administrative byrder for især små virksomheder, hvilket har medført forenkling af regler for regnskabsaflæggelse for klasse B-virksomheder. Sideløbende med lempelser for disse

---

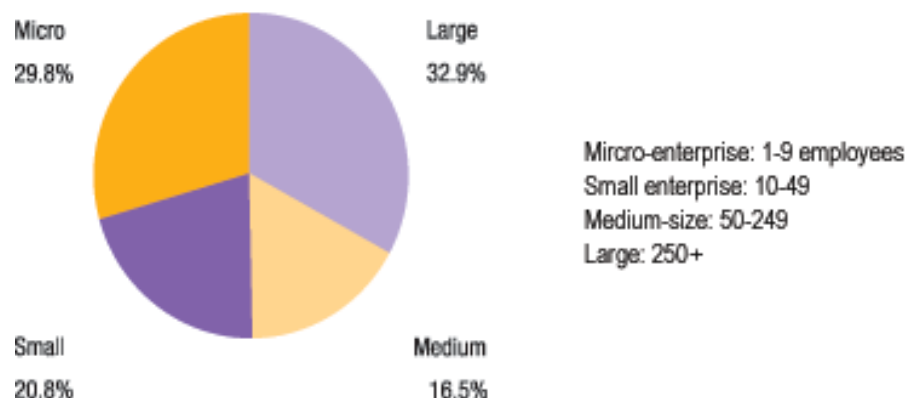
¹ Forord til IFRS p.6.

virksomheder, er de børsnoterede selskaber overgået til - eller på vej over til - de internationale IFRS regnskabsstandarder.

I forhold til årsregnskabslovens oprindelige målsætning om en regnskabslovgivning tæt op af de internationale regnskabsstandarder, er der, dels på grund af de gennemførte lempelser, dels på grund af den fortsatte udvikling af selve de internationale standarder, i dag væsentlige forskelle mellem regnskabsaflæggelse efter IFRS og efter ÅRL.

IFRS blev som udgangspunkt udviklet som regnskabsstandarder for store børsnoterede virksomheder med offentlig interesse. Der er dog over 90 % ikke-børsnoterede virksomheder i Danmark og andre lande over hele EU, som betragtes som små og mellemstore.² Små, herunder mikrovirksomheder, og mellemstore virksomheder (SMV'er) spiller en væsentlig rolle i EU's økonomi. De er en vigtig kilde til iværksætterfærdigheder, innovation og beskæftigelse. De ca. 23 millioner SMV'er i det udvidede EU med 27 lande tegner sig for ca. 75 millioner arbejdspladser og beskæftiger over 67 % af medarbejderne, jf. Figur 1.³

Figur 1. Beskæftigelse i forhold til virksomhedsstørrelse i EU i 2007.

Kilde: http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_da.htm

De er dog ofte konfronteret med markedes ufuldkommenhed. SMV'er har hyppigt problemer med at skaffe kapital eller opnå lån, især i den tidlige opstartsfase. På grund af deres

² Accounting in Europe, Vol.2, 2005, s. 25. Problems and Opportunities of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. The EAA FRSC's Comment on the IASB's Discussion Paper.

³ http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/sme_user_guide_da.pdf

begrænsede ressourcer er de også delvist afskåret fra adgang til ny teknologi og innovation. Støtte til SMV'er er en af Europa- Kommissionens prioriteringer, for så vidt angår økonomisk vækst, jobskabelse samt økonomisk og social samhørighed.

Mange landes nationale lovgivning om regnskabsaflæggelse for ikke-børsnoterede virksomheder tilpasser sig i større eller mindre grad de internationale standarder, men oftest med mindre afvigelser. Disse afvigelser er forskellige fra land til land. Derfor er der en risiko for, at der alene i Europa vil der være 27 sæt af "næsten IFRS" regnskabsstandarder for ikke-børsnoterede virksomheder.

Konsekvenser af det ovennævnte kan være følgende:

- Der kan let opstå overdrivelser om overensstemmelse med de internationale regnskabsstandarder
- Der kan opstå uoverensstemmelser mellem nationale regnskabsstandarder for små og mellemstore virksomheder, og IASB Begrebsramme
- Der kan blive fokuseret for lidt på de eksterne regnskabslæseseres behov i de nationale standarder
- Der kan være manglende sammenlignelighed mellem regnskaber fra forskellige lande
- Der kan opstå unødige vanskeligheder for virksomheder, som ønsker at skifte fra regnskabsaflæggelse efter de nationale standarder til full IFRS.

I juni 2004 har IASB udstedt *Discussion Paper, "Preliminary Views of Accounting Standards for Small and Medium-Sized Entities"*, hvor de inviterer alle interesserede virksomheder og organisationer til at deltage i diskussionen om, hvorvidt det er nødvendigt, at IASB skal udarbejde et særskilt sæt af forenklede IFRS-baserede regnskabsstandarder for små og mellemstore - ikke-børsnoterede - virksomheder. Udkast til den nye standard - IFRS for SMV - er blevet udsendt i 2007, og standarden i sin endelige version forventes at blive vedtaget sidst i 2008.

Den nye regnskabsstandard IFRS for SMV er et udgangspunkt for nærværende speciale. Dens relevans og betydning for regnskabsbrugere, samt forskelle i forhold til det nugældende sæt af full IFRS, samt forskelle fra den danske ÅRL, vil være omdrejningspunktet.

Specialets systematik.

Dette afsnit er en slags brugervejledning, som har det formål at give læseren et hurtigt overblik over opbygningen og indholdet af de enkelte kapitler. Specialet er opdelt i følgende dele samt en bilagssamling.

Først præsenteres problemformuleringen. Denne beskrives nærmere og suppleres af uddybende underspørgsmål til brug for analysen. Herefter skulle læseren have et klart indtryk af, hvad der bliver belyst i den senere analyse. Afsnittet indeholder desuden definitioner og afgrænsning, samt en beskrivelse af de væsentligste kilder, som specialet er skrevet på grundlag af.

Kapitel 1 indeholder analyse af relevansen af en selvstændig regnskabsstandard for regnskabsbrugere, samt belysning af hvem der kan betragtes som brugere af de udarbejdede regnskaber.

Kapitel 2 er specialets kerne og den mest omfangsrige del. Det indeholder overblik over standarden IFRS for SMV, gennemgang af dens struktur og et overordnet gennemgang af forskelle mellem standarden og full IFRS sammenholdt med ÅRL og Regnskabsvejledning for mindre virksomheder.

Kapitel 3 indeholder en analyse af hensigtsmæssigheden af den foreslåede i IFRS for SMV regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter, sammenholdt med full IFRS og ÅRL.

4. Kapitel er specialets sidste og indeholder konklusioner. Dette samler op på analysens resultater og virker opsummerende i forhold hertil, uden dog at være udtømmende, da dette ville føre for vidt.

Bilagssamlingen indeholder relevant litteratur. Herudover er der henvisninger til litteraturkilder i fodnoterne, som vil være angivet med evt. forkortelse af hensyn til overskueligheden i disse.

Der vil igennem projektet blive benyttet forkortelser, i de tilfælde dette antages at forbedre læsevenligheden. Første gang en forkortelse benyttes, vil den præsenteres i en parentes umiddelbart efter det begreb, den er en forkortelse for.

Problemformulering.

Med udgangspunkt i udviklingen indenfor området - IFRS for små og mellemstore virksomheder, som medførte udarbejdelse af et selvstændigt sæt af regnskabsstandarder for SMV - ønsker jeg at afdække følgende problemformulering.

Hvem er den udarbejdede regnskabsinformation relevant for - dansk og international målgruppe for SMV standard - set med regnskabsbrugernes og producenteres øjne?

Hvad indeholder IFRS for SMV, principper for opbygning af standarden samt en overordnet gennemgang af ændringer/afviste forslag til ændringer i den regnskabsmæssige behandling af de for SMV udvalgte områder, sammenholdt med full IFRS, ÅRL og den danske regnskabsvejledning for små virksomheder.

Hensigtsmæssighed af den foreslåede indregning og måling af finansielle instrumenter jf. IFRS for SMV, sammenholdt med IFRS og ÅRL.

Metode: med henblik på at afklare den opstillede problemformulering vil jeg analysere de ovennævnte problemformuleringer hver for sig, med vægt på nedenstående plan. Fremgangsmåde er beskrevet under hvert underpunkt. Der vil blive konkluderet på hver af de tre delproblemformuleringer, for at opsummere resultaterne af undersøgelsen, efterfulgt af en fælles konklusion, hvor der vil blive givet svar på den overordnede problemformulering.

Besvarelsen på den første del af problemformuleringen baseres på de problemstillinger, der knytter sig til de principielle forskelle i målgruppen for IFRS for SMV, sammenholdt med full IFRS og ÅRL. Hovedformålet med besvarelsen vil være at afdække relevansen af den nye

SMV standard for regnskabsbrugere - regnskabsproducenter og eksterne regnskabsbrugere - i Danmark og internationalt. Disse problemstillinger analyseres under følgende underpunkter:

Hvem er regnskabsbrugere - regnskabsproducenter (SMV'er) og eksterne regnskabsbrugere?

- Regnskabsproducenter: Hvilke kriterier er gældende for om en virksomhed skal kunne betragtes som SMV i Danmark og internationalt - er der sammentræf mellem definitioner af SMV'er? De enkelte parametre for evt. udvælgelse er:
  - Størrelse - omsætning, balancesum, antal ansatte - herunder hvilke problemer kan forekomme i forbindelse med den gældende fordeling af virksomheder i regnskabsklasser jf. ÅRL og Regnskabsvejledning for klasse B?
  - Internationale kontra nationale virksomheder: hvilken betydning har det faktum, at en virksomhed arbejder på tværs af grænser - f.eks. har kunder, leverandører, datterselskaber eller finansiering fra udlandet, i modsætning til de virksomheder, som kun arbejder lokalt på det danske marked? Herunder vil jeg berøre betydning af den nye standard for de mindste aktører på markedet - mikrovirksomheder - med max. 10 ansatte.
- Eksterne regnskabsbrugere: Hvem opfatter IFRS for SMV, full IFRS henholdsvis ÅRL som eksterne brugere?
  - Investorer - behov for regnskabsinformation af en høj informationsværdi
  - Finansieringsvirksomheds informationsbehov
  - Øvrige eksterne regnskabsbrugere - herunder skattemyndigheder (f.eks. skatteregler i Tyskland), kunder og leverandører

Besvarelsen på den anden del af problemformulering vil have sin hovedvægt på indholdet af IFRS for SMV, principper for opbygning af regnskabsstandarden, samt overordnet på ændringer i IFRS for SMV i forhold til full IFRS, sammenholdt med ÅRL samt den danske regnskabsvejledning for små virksomheder. Problemstillingen dekomponeres i en række underspørgsmål:

- Argumenter for og imod anvendelsen af standarden for SMV
- Oversigt over standarden, opdeling i afsnit, principper og koncepter
- Hvilke væsentlige forskelle der er i IFRS for SMV i forhold til full IFRS, sammenholdt med ÅRL regelsæt og den danske regnskabsvejledning for mindre virksomheder.

Metoden for besvarelsen vil være gennemgang af de afsnit af udkastet til IFRS for SMV, som er modificeret i forhold til full IFRS, samt de afsnit, der er blevet foreslået at modificere, men hvor modifikationerne er blevet afvist, herunder kort begrundelser dertil.

Den tredje del af problemformuleringen vil handle om at fremhæve forskelle i den regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter jf. IFRS for SMV i forhold til full IFRS og ÅRL. Dette emne vil omfatte følgende underpunkter:

- Begrebsramme for udarbejdelse og præsentation af regnskaber - herunder regnskabets kvalitative egenskaber - forståelighed, relevans og pålidelighed, sammenlignelighed samt et retvisende billede af virksomhedens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultat af virksomhedens aktivitet - vil defineres yderligere for at omfatte de elementer, som begrebsrammen består af. **Metoden** til at opnå formålet vil være forklaring af ÅRL begrebsrammens vigtigste elementer sammenholdt med IFRS begrebsramme samt anden litteratur med henblik på bedre afklaring af definitioner. Derudover skal begrebet "hensigtsmæssigheden" indføres.
- Er det hensigtsmæssigt at anvende SMV standardens retningslinjer for indregning og måling af finansielle instrumenter? Svaret på dette spørgsmål vil jeg give gennem følgende handlinger:

- Analyse af hensigtsmæssigheden for regnskabsproducenter og eksterne regnskabsbrugere i forhold til ÅRL og IFRS
- Vurdering af resultater af *Field Test* med henblik på analyse af metoden for SMV- standarden jf. ”*Report on the field tests in Germany regarding the ED-IFRS for SMEs*”.

Afgrænsning.

Under hensyntagen til opgavens omfang, har jeg valgt at begrænse analysen af hensigtsmæssigheden af IFRS for SMV til ét område - regnskabsmæssig behandling af finansielle instrumenter.

Jeg vil afgrænse mit projekt til kun at omhandle lande indenfor EU-området henholdsvis Danmark. Dvs., alle problemstillinger i forbindelse med implementeringen af en fælles SMV standard, relaterer sig til EU-området.

Derudover gælder den tidsmæssige afgrænsning til at omfatte ændringer i ÅRL og IFRS/IFRS for SMV, der er foretaget til og med juni 2008.

Øvrige relevante afgrænsninger vil blive angivet i de respektive kapitler i forbindelse med behandling af et bestemt emne.

Væsentligste kilder.

Et selvstændigt sæt af regnskabsstandards for små og mellemstore virksomheder er et forholdsvis nyt emne, hvorfor det kan tydelig mærkes generel mangel af litteratur omkring undersøgelser og analyser på området, især omkring de delemner, som jeg har valgt at omhandle i mit speciale. IASB foretager visse undersøgelser og analyser i forbindelse med implementeringen af IFRS for SMV, men baggrund, forudsætninger og formålet med disse undersøgelser er forskellige fra dem, som jeg ville fastsætte for at afdække formålet i mit speciale. Jeg anvender dog visse resultater af de foretagne analyser for at fremme enkelte problemstillinger og i øvrigt at underbygge de teoretiske konklusioner.

Den væsentligste litteraturkilde er Udkast til *International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities*, der var tilgængelig fra juli 2006. Jeg anvender også *Staff Overview of IFRS for SMV* i kapitel 1 og 2, hvor jeg berører de behandlede der emner.

I forbindelse med implementeringen af IFRS for SMV er blevet foretaget *Field test of SMV Exposure Draft* (anvendes i Kapitel 2), som efter min mening ikke er repræsentativ for at testresultater og testkonklusioner kan projiceres til resterende del af populationen af alle europæiske små og mellemstore virksomheder. Desuden mangler der mere information omkring forudsætninger, selve processen og resultater af overgang af SMV'er, der deltog i testen, til den nye standard. Derfor anvendes den pt. tilgængelige litteratur om testen, dog med de ovennævnte begrænsninger for øje.

Jeg anvender IFRS begrebsramme i min hensigtsmæssighedsanalyse i Kapitel 3, tillagt årsregnskabslovens begrebsramme yderligere krav for at indføre forskellige definitioner af regnskabelementer samt metoder for indregning og måling af disse elementer. Vurdering af resultater af *Field Test* foretages ved hjælp af "*Report on the field tests in Germany regarding the ED-IFRS for SMEs*".

Kapitel 1. Regnskabsbrugere.

Hvem er den udarbejdede regnskabsinformation relevant for - dansk og international målgruppe for SMV standard - set med regnskabsbrugernes og producenterens øjne?

For at besvar spørgsmålet om, hvem regnskabsinformationen er relevant for, er det nødvendigt at opstille definitioner af, hvem SMV's regnskabsbrugere teoretisk kan være - regnskabsproducenterne på én side, og eksterne regnskabsbrugere på anden side. Ud fra de to gruppers behov for regnskabsinformation, diskuteres gruppen for reelle regnskabsbrugere.

Regnskabsproducenter.

Jeg vil i det følgende gennemgå definitioner fra forskellige kilder om, hvem der betragtes som små og mellemstore virksomheder efter ÅRL, herunder internationalisering af små og mellemstore danske virksomheder, henholdsvis på det internationale plan for at tage stilling til, hvorvidt der er sammenfald mellem definitionerne på SMV i Danmark og internationalt.

Årsregnskabslovens § 1-7.

Virksomheder i både Danmark og EU defineres på baggrund af kvantitative kriterier såsom omsætning, balancesum og antal beskæftigede. Disse kriterier lægges til grund for at fastsætte virksomhedsklasse i Danmark og på EU plan for at bestemme, hvilke virksomheder er små, og hvilke er mellemstore. Der er visse størrelsesmæssige forskelle imellem Danmark og EU, som dog er blevet reduceret efter de seneste ændringer i ÅRL. Derudover har virksomhedens selskabsform betydning for, hvilken regnskabsklasse virksomheden hører til. Det bemærkes, at klasse A ikke er omfattet af EU's selskabsdirektiverne, hvilket medfører et sammenlignelighedsproblem mellem ÅRL og EU's 4. direktiv.

For at blive omfattet af ÅRL, skal virksomheden først og fremmest være erhvervsdrivende efter lovens § 1. Loven omfatter som udgangspunkt alle erhvervsdrivende virksomheder, uanset juridisk form eller størrelse, også virksomheder med ubegrænset ansvar, som dog kan blive placeret i regnskabsklasse A og derved undtaget af lovens regnskabspligt.

Reglerne for udarbejdelse af årsrapporter er i ÅRL baseret på den såkaldte byggeklodsmodel, som er en pyramidemodel, hvor fire "klodser" - bestående af klassificerings-, værdiansættelses- og oplysningsbestemmelser - er lagt ovenpå et grundlag af helt generelle regler, som alle virksomheder skal opfylde. Derefter følger byggeklodserne - regnskabsklasserne - som fra neden kaldes A, B, C og D. De fire regnskabsklasser fremgår af lovens afsnit II - V.

Lovens § 7 fastlægger, hvilken regnskabsklasse de forskellige virksomheder mindste skal følge. Regnskabsklasserne omfatter følgende:

Klasse A: frivillige årsrapporter, der ikke udelukkende anvendes til virksomhedens eget brug, jf. § 3, stk. 2.

Klasse B: lovpligtige årsrapporter for små virksomheder omfattet af § 3, stk. 1, nr. 1 - 4.

Klasse C: lovpligtige årsrapporter for mellemstore og store virksomheder omfattet af § 3, stk. 1, nr. 1 - 4,

Klasse D: lovpligtige årsrapporter for statslige og børsnoterede aktieselskaber uanset størrelse, jf. § 3, stk. 1, nr. 1.

Loven bestemmer, hvilken regnskabsklasse en given virksomhed som minimum skal følge i byggeklodsmodellen, jf. følgende:

Regnskabsklasse A gælder ifølge stk. 1, nr. 1, for virksomheder som ikke har pligt til at aflægge årsrapport, men som frivilligt aflægger en årsrapport, der ikke udelukkende er beregnet til virksomhedens eget brug, jf. § 3, stk. 2. Der er tale om et meget enkelt sæt regler, der reelt svarer til dem, som de pågældende virksomheder hidtil har fulgt efter bekendtgørelsen om bogføringspligtiges årsregnskaber (nr. 518 af 25. juni 1999).

Regnskabsklasse A gælder først og fremmest for alle virksomheder med personligt ansvar. Endvidere er interessentskaber og kommanditselskaber, hvori de ansvarlige deltagere ikke alle er kapitalselskaber, omfattet af regnskabsklasse A.

Desuden gælder regnskabsklasse A for meget små virksomheder ("mikrovirksomheder") med begrænset ansvar omfattet af §§ 3 og 4 i lov om visse erhvervsdrivende virksomheder, som efter de nugældende størrelseskriterier i den nævnte lovs § 19, stk. 2, er undtaget fra pligten til at aflægge årsregnskab efter den gældende årsregnskabslov - f.eks. meget små andelsvirksomheder med begrænset ansvar. Efter lovens § 4 skal disse "mikrovirksomheder" fortsat være undtaget fra pligten til at aflægge årsrapport. Størrelseskriterierne i den nævnte lovs § 19, stk. 2, er blevet videreført i ÅRL § 4, stk. 1, med visse modifikationer. Overskrider virksomheden størrelsesgrænserne i § 4, stk. 1, er den forpligtet til at aflægge årsrapport, jf. § 3, stk. 1, nr. 4, og skal i så fald følge reglerne i regnskabsklasse B eller C, afhængig af virksomhedens størrelse.

Regnskabsklasse B, C og D gælder for virksomheder, som har pligt til at aflægge årsrapport, jf. lovens § 3, stk. 1.

Aktieselskaber, som ikke er statslige eller børsnoterede aktieselskaber, samt de øvrige virksomheder, der er nævnt i § 3, stk. 1, er enten omfattet af regnskabsklasse B eller C afhængig af virksomhedens størrelse. Der opereres som tidligere anført med tre størrelser: små virksomheder skal følge regnskabsklasse B, mens mellemstore og store virksomheder skal følge klasse C. Størrelsesgrænserne fremgår af § 7 stk. 2, mens stk. 3 bestemmer, hvordan størrelserne beregnes. Statslige og børsnoterede aktieselskaber skal uanset størrelse følge regnskabsklasse D. Regnskabsklasserne B og C omtales nærmere, som følger af valget af emnet til specialet.

Regnskabsklasse B gælder ifølge lovens § 7 stk. 1, nr. 2, for "små virksomheder" omfattet af § 3, stk. 1. "Små virksomheder" er defineret i § 7, stk. 2, nr. 1. Regnskabsklasse B gælder således for små aktie- og anpartsselskaber samt små partnerselskaber (kommanditaktieselskaber), små interessentskaber og kommanditselskaber, hvori alle interessenterne henholdsvis komplementarerne er såkaldte kapitalselskaber, små erhvervsdrivende fonde, samt små virksomheder med begrænset ansvar omfattet af lov om visse erhvervsdrivende virksomheder § 3 (små virksomheder og foreninger med begrænset ansvar) og § 4 (små andelsselskaber med begrænset ansvar), medmindre disse er så små, at de er omfattet af undtagelsen i lovens § 4 og dermed omfattet af klasse A.

Regnskabsklasse C omfatter samme typer virksomheder som klasse B, men gælder ifølge stk. 1, nr. 3, for "mellemstore og store virksomheder". "Mellemstore virksomheder" er defineret i stk. 2, nr. 2, "store virksomheder" i stk. 2, nr. 3.

Ved en ændringslov nr. 516 af 17. juni 2008, som skal gælde for regnskabsår, der begynder d. 1. september 2008 eller senere, blev der foreslået visse ændringer af § 7, stk. 1, nr. 4, som er gennemført med henblik på at bringe betegnelsen på de pågældende virksomheder i overensstemmelse med den finansielle lovgivning og den seneste modernisering af EU selskabsdirektiverne. 4. selskabsdirektivets beløbsgrænser er blevet forhøjet ved ændringsdirektiv 2006/46/EF, der trådte i kraft den 5. september 2006⁴. På denne baggrund vedtages det, at de danske beløbsgrænser for små og mellemstore virksomheder forhøjes således, at de svarer til de nye direktivgrænser, som er baseret på 4. direktivs artikel 11 henholdsvis 27, jf. Tabel 1.

Tabel 1. Ændring af beløbsmæssige størrelsesgrænser i ÅRL 2008.

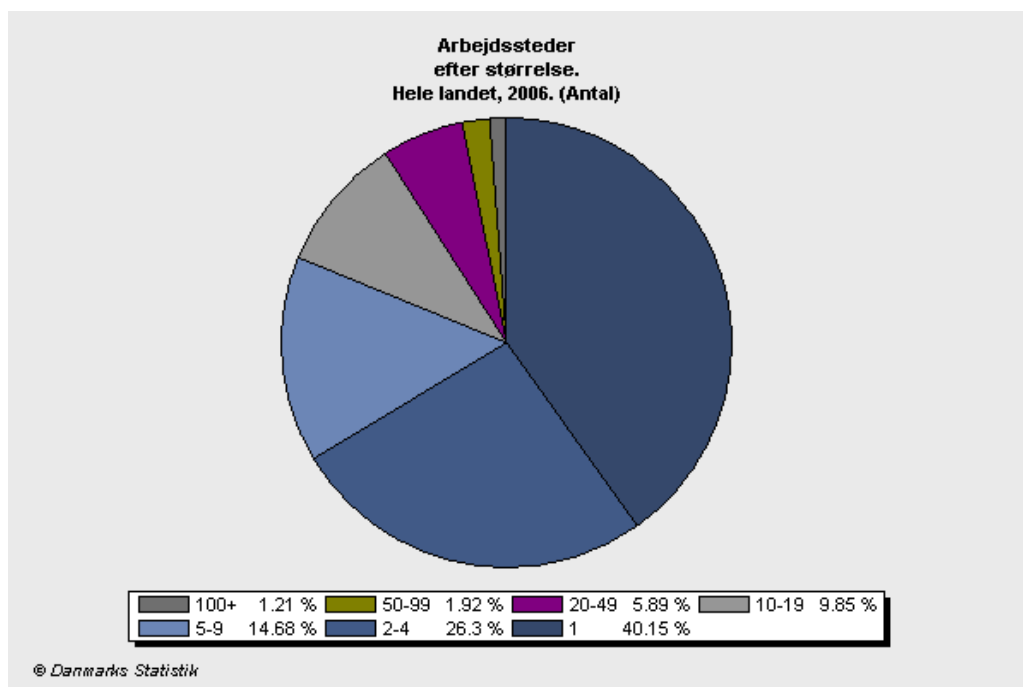
	Regnskabs- klasse	Nuværende grænser	+20 %
Helt små - mikrovirksomheder (LEV)	A	Antal ansatte 10 Balancesum 6mill. Nettoomsætning 12mill.	Antal ansatte 10 Balancesum 7mill. Nettoomsætning 14mill.
Små virksomheder	B	Antal ansatte 50 Balancesum 29mill. Nettoomsætning 58mill.	Antal ansatte 50 Balancesum 36mill. Nettoomsætning 72mill.
Mellemstore/store virksomheder	C	Antal ansatte 250 Balancesum 119mill. Nettoomsætning 238mill.	Antal ansatte 250 Balancesum 143mill. Nettoomsætning 286mill.
Koncernregnskabspligten		Antal ansatte 50 Balancesum 29mill. Nettoomsætning 58mill.	Antal ansatte 50 Balancesum 36mill. Nettoomsætning 72mill.

Kilde: Fagligt Fokus PwC, nr. 6/2008.

⁴ Der henvises til s. 24 nedenfor.

Det fremgår af nedenstående Figur 2, som viser fordeling af arbejdssteder i Danmark efter virksomhedsstørrelse i 2006, at størstedelen af virksomheder - over 40 % - er virksomheder med én ansat, herefter følger med knap 41 % virksomheder med 2 til 9 ansatte, som tilsammen med over 80 % i Danmark betragtes som mikrovirksomheder, dog skal andelen af disse korrigeres med antallet af virksomheder med 10 ansatte, som også indgår i gruppen af ”mikrovirksomheder”, men som ikke opdeles på tilsvarende måde i det pågældende diagram. Det er muligt at sammenligne tallene med de internationale tal fra Figur 1, idet fordelingen af virksomheder med antal ansatte fra 1 til 9 er sammenlignelig i disse to diagrammer. Der er således knap 30 % ”mikrovirksomheder” med 1-9 ansatte på den internationale plan.

Figur 2. Diagram over fordeling af arbejdssteder efter størrelse.

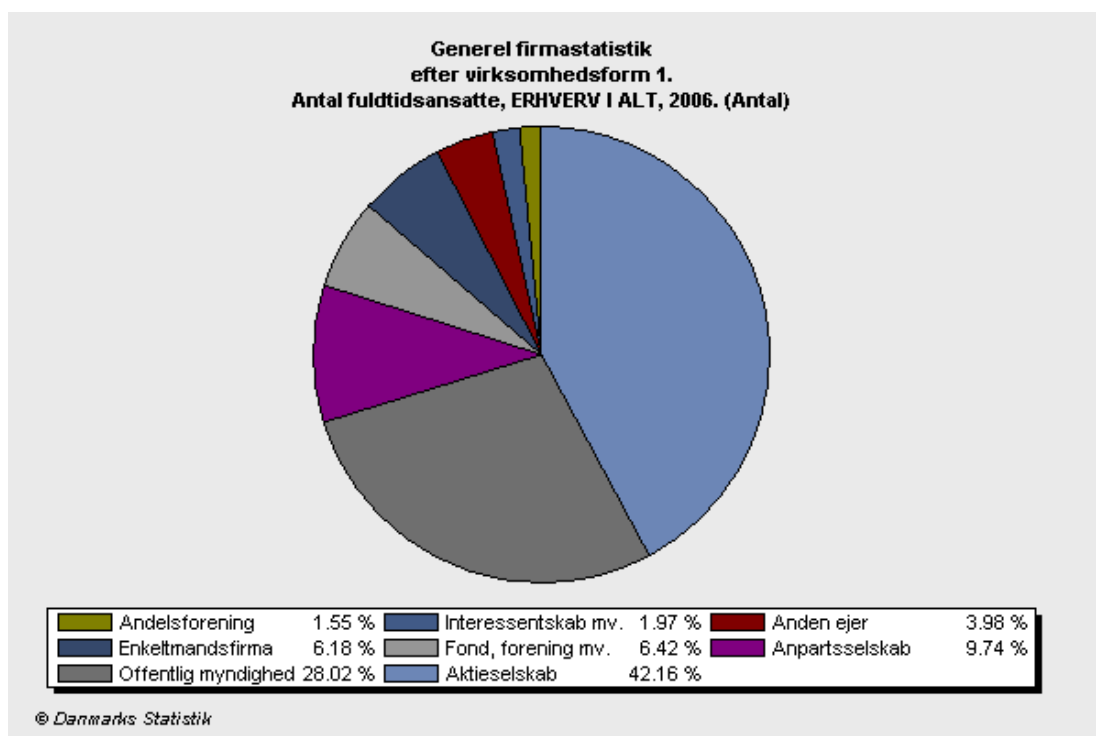
Kilde: Danmarks Statistik 2006, <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1024>

Danmarks virksomheder tegner knap 16 % af ”små” virksomheder med 10 til 49 ansatte mod ca. 21 % i EU. Antallet skal ligeledes korrigeres med virksomheder med 50 ansatte for at modsvare definitionen af ”små” virksomheder.

Kun en brøkdel af virksomheder i Danmark - lidt over 3 % - betragtes som både mellemstore og store med antal beskæftigede på 50 og derover mod ca. 50 % på EU plan.

Alle fuldtidsbeskæftigede i Danmark i 2006 fordeler sig i forhold til virksomheds selskabsform jf. diagrammet i Figur 3.

Figur 3. Fuldtidsansatte i Danmark i 2006, fordelt efter virksomhedsform.

Kilde: Danmarks Statistik 2006, <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1024>

Størstedelen af fuldtidsbeskæftigede i Danmark er ansat i aktieselskaber (A/S) - hele 42 %, efterfulgt de offentlig ansatte med 28 % og anpartsselskaber (ApS) med knap 10 %. Enkeltmandsvirksomheder, interessentskaber og andelsforeninger - dem, som normalt omfattes af regnskabsklasse A i årsregnskabsloven - forudsat at omsætningsstørrelsen og balancesummen ligger indenfor de ovennævnte grænser, tegner sig kun for under 10 % af alle fuldtidsbeskæftigede. Det betyder, at væsentlig del af mikrovirksomheder samt små og mellemstore danske virksomheders ansatte arbejder i anpartsselskaber, fonde og foreninger samt aktieselskaber. Det er ikke muligt at undersøge tilsvarende fordeling af

fuldtidsbeskæftigede på EU plan, idet der ikke er de samme selskabsformer i de øvrige EU lande, som i Danmark.

Spørgsmålet om, hvorvidt den nye IFRS for SMV kan afdække behovet for en fælles international regnskabsstandard for hele den omfattende gruppe af virksomheder, kan besvares ved bl.a. at undersøge, i hvilket omfang disse virksomheder arbejder på tværs af landsgrænser.

Internationalisering.

Internationale relationer mellem virksomheder kan tage forskellige former, herunder handel - eksport og import, finansiering af virksomheds aktivitet, kapitaltilførsel fra udenlandske investorer og kreditinstitutter, koncernrelationer på tværs af landsgrænser osv. Jeg vil i det følgende forsøge at fastlægge, hvorvidt små og mellemstore virksomheder er involveret i den internationale samhandel, og hvorvidt det er relevant for SMV'er at søge kapitalen på det europæiske marked. Jeg vil afgrænse etableringen af datterselskaber af danske virksomheder i udlandet fra min analyse, da oprettelse af koncernrelationer medfører koncernregnskabspligten, med visse hørende dertil særlige regler, som vil ikke blive behandlet indenfor rammene af dette speciale. Jeg vil blot nævne, hvorvidt det er relevant for udenlandske virksomheder, som ejer virksomheder i Danmark, at have en særskilt regnskabsstandard.

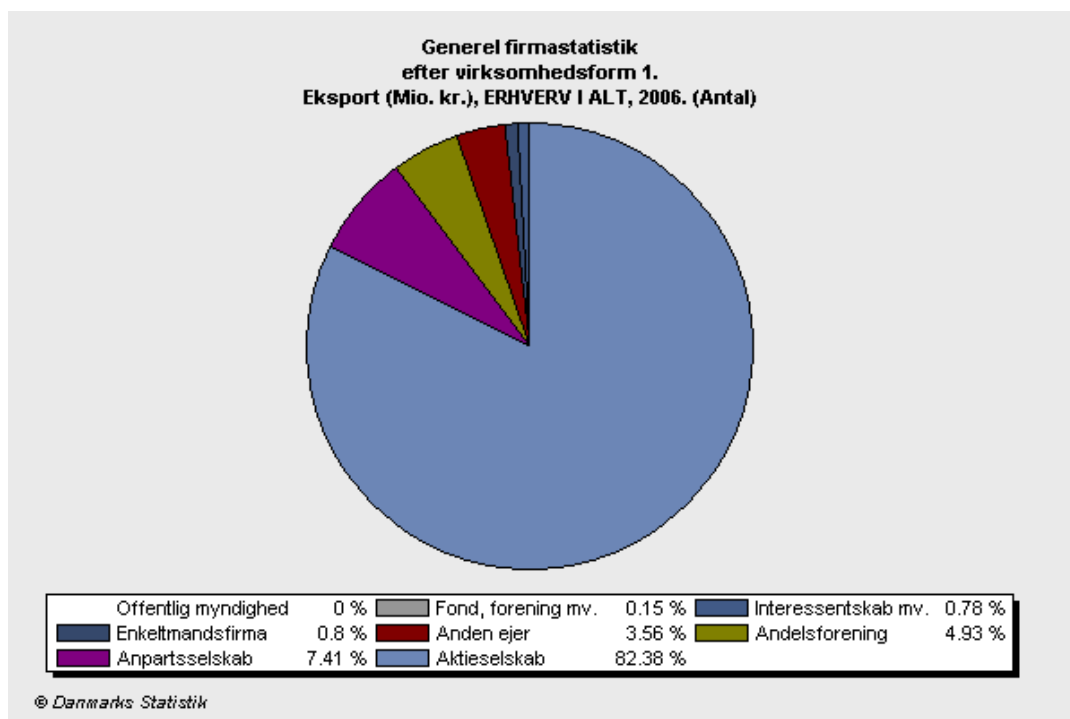
Det fremgår af rapporten fra Danmarks Statistik i Figur 4 nedenfor, at A/S og ApS stod for 90 % af hele Danmarks eksport, mens resten af virksomhederne kun har eksporteret 10 % i 2006. Det betyder, at størstedelen af enkeltmandsvirksomheder, som indgår i gruppen ”mikrovirksomheder”, ikke arbejder med eksporten. Afhængighed af eksporten på baggrund af virksomhedsstørrelse er ikke muligt at undersøge grundet manglende information omkring emnet, dog kan nedenstående Eurostats undersøgelse af små og mellemstore virksomheders aktiviteter hjælpe med at finde ud af, hvordan perspektivet for at arbejde internationalt, ser ud. Det forudsættes, at tilsvarende mønster også er gældende for Danmark. Det bemærkes, at det ikke var muligt at skaffe informationen om importen af danske virksomheder, fordelt efter virksomhedsformer, men efter min vurdering, vil importen være noget højere for mindre

virksomheder end eksporten, vurderet på baggrund af at der ikke produceres så stort et varesortiment i Danmark.

Rapporten fra Eurostat fra undersøgelsen ”Enterprises by size class - overview of SMEs in the EU”⁵, der er blevet gennemført i 2005 for 27 EU-lande, viser, at størstedelen af små og mellemstore europæiske virksomheder beskæftiger sig med serviceydelser såsom hoteller og restauranter, handel og logistik, distribution, bygningskonstruktion samt mindre produktion. Disse aktiviteter efterspørges oftest lokalt, uden at gå over landsgrænserne, som bekræfter den ovennævnte tendens. Jo større virksomhed er, jo mere går aktiviteten i retning mod produktion af varer i stedet for ydelser, hvilket øger mulighed for salg af det producerede på det internationale marked. Jeg vurderer på den baggrund, at der ikke er øget behov for en særskilt international regnskabsstandard i forbindelse med disse virksomheders samhandel.

Figur 4. Eksport i Danmark i 2006, fordelt efter virksomhedsform.

Kilde: Danmarks Statistik 2006, <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1024>

⁵ http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-08-031/EN/KS-SF-08-031-EN.PDF

Danske virksomheder finansierer generelt deres aktiviteter ved optagelse af et lån gennem kreditinstitutter. Det er en relativ billig måde at sikre sig adgang til kapitalen for erhvervelse af bygninger og det nødvendige produktionsapparat til produktionen af sine varer og ydelser. Som regel, foregår finansiering gennem sikkerhedsstillelse i det belånte, hvilket øger kreditinstitutters garanti for tilbagebetaling af lånet og tilskrevne renter. Udviklingen i den danske Nationalbanks udlånsrente i 2000-2008 er vist i Figur 5 nedenfor. Udviklingen i udlånsrenten, fastsat af EU Centralbanken for perioden 2005-2008, vises i Figuren 6. Da kreditinstitutter fastesætter deres udlånsrenten såvel i Danmark som i EU på baggrund af Nationalbankens henholdsvis Centralbankens udlånsrente (i kolonnen *Marginal lending facility*), var det utvivlsomt billigere at finansiere aktiviteten gennem kreditinstitutter indenfor Danmark i perioden 2000-2007, under forudsætning, at kreditinstitutternes egen rentesatstillæg er ens for Danmark og i øvrige EU-lande.

Figur 5. Udvikling i Nationalbankens udlånsrente i 2000-2008.

Nationalbankens udlånsrente og rente på indskudsbeviser					
2008	5. dec	4,25 pct.	2002	6. dec	2,95 pct.
	7. nov	5,00 -		30. aug	3,45 -
	24. okt	5,50 -		9. aug	3,50 -
	8. okt	5,00 -		1. feb	3,55
	4. jul	4,60 -	2001	9. nov	3,60 pct.
	16. maj	4,35 -		5. okt	4,10 -
2007	7. juni	4,25 pct.		18. sep	4,15 -
	9. mar	4,00 -		31. aug	4,65 -
2006	8. dec	3,75 pct.		6. jul	4,95 -
	6. okt	3,50 -		14. maj	5,00 -
	4. aug	3,25 -		9. feb	5,30 -
	9. jun	3,00 -	2000	27. okt	5,40 pct.
	3. mar	2,75 -		13. okt	5,50 -
2005	17. feb	2,50 -		29. sep	5,60 -
	2. dec	2,40 pct.		27. sep	5,10 -
2003	6. jun	2,15 pct.		6. sep	5,00 -
	23. maj	2,65 -		30. aug	5,10 -
	7. mar	2,70 -		23. aug	4,90 -
				9. jun	4,70 -
				28. apr	4,10 -
				17. mar	3,85 -
				4. feb	3,60 -

Kilde:

http://www.nationalbanken.dk/DNDK/minfo.nsf/side/Historiske_rentesatser_for_udlaansrenten!OpenDocument

Den seneste konjunkturudvikling i retning mod finansiel krise i 2008, gør det svært at søge finansiering i Danmark. Problemet er, at kreditinstitutter ikke har den nødvendige sikkerhed på grund af væsentlig prisfald på de belånte aktiver. Fald i efterspørgslen for størstedelen af varetyper medfører virksomheders manglende salg og formindsker betalingsevnen, herunder for betalingen af renter og afdrag på lånene, som sammen med prisfald og andre negative udviklingstendenser gør det nærmest umuligt at finansiere sin aktivitet for virksomheder, især SMV'er, som ikke har det samme soliditetsniveau som store virksomheder.

Figur 6. Udvikling i EU Centralbankens udlånsrente (Marginal lending facility)

Date		Deposit facility	Main refinancing operations		Marginal lending facility
			Fixed rate tenders	Variable rate tenders	
			Fixed rate	Minimum bid rate	
With effect from		Level	Level	Level	Level
2008	10 Dec.	2.00	2.50	-	3.00
	12 Nov.	2.75	3.25	-	3.75
	15 Oct. (5)	3.25	3.75	-	4.25
	9 Oct. (4)	3.25	-	-	4.25
	8 Oct.	2.75	-	-	4.75
	9 Jul.	3.25	-	4.25	5.25
2007	13 Jun.	3.00	-	4.00	5.00
	14 Mar.	2.75	-	3.75	4.75
2006	13 Dec.	2.50	-	3.50	4.50
	11 Oct.	2.25	-	3.25	4.25
	9 Aug.	2.00	-	3.00	4.00
	15 Jun.	1.75	-	2.75	3.75
	8 Mar.	1.50	-	2.50	3.50

Kilde: <http://www.ecb.int/stats/monetary/rates/html/index.en.html>

Jeg vil kort berøre, hvilken betydning den nye IFRS for SMV har for en gruppe danske virksomheder, hvis hovedaktivitet er ejendomsinvestering med handel og udlejning af ejendomme til private personer og erhverv. Ejendomme, der er som regel væsentlige af værdi, finansieres gennem kreditinstitutter samt deltagernes indskud. Disse virksomheder har oprindeligt en selskabsstruktur med et Kommanditselskab, som ejes af kommanditisterne og

mindst en komplementar. Problemstillingen knytter sig til de gældende skatteregler for personlige regnskaber af kommanditister, som begrænser fradragsmuligheder for renter for visse typer af lån, således at der nægtes rentefradrag for lån til finansiering af køb af de pågældende ejendomme. Konsekvenserne for det begrænsede rentefradrag i kommanditisternes personlige regnskaber er, at selskabet er nødt til at søge finansieringsmuligheder uden for Danmark, hvor der er fradrag for lån i forbindelse med ejendomskøb. Disse virksomheder bliver dermed internationaliseret og indirekte knyttet til målgruppen IFRS for SMV, selv om finansieringen i EU var noget dyrere før 2008.

Det fremgår af rapporten fra Danmarks Statistik⁶, at der kun er lidt over 3.000 virksomheder (ud af ca. 280.000) i Danmark i 2003, som har udenlandsk ejer. Disse omsætter knap 465 mia. DKK og beskæftiger 228 tusinder medarbejdere. Der forelægger ikke information omkring regnskabsklasse af de ovennævnte virksomheder, men da gennemsnitlige omsætning for denne gruppe er ca. 151 mio. DKK og antal beskæftigede er ca. 74, vurderes det, at størstedelen af disse virksomheder må være mellemstore eller store indenfor klasse C. Antallet af virksomheder er dog så begrænset, at deres behov for en separat regnskabsstandard vurderes ikke at påvirke væsentligt nødvendigheden af den pågældende standard.

Regnskabsaflæggelse for mindre (kl. B) virksomheder.

Da årsregnskabsloven er udformet som en rammelov, som giver et overordnet overblik over regler og retningslinjer for regnskabsaflæggelse, blev der i Danmark af Forening for Statsautoriserede Revisorer (FSR) udarbejdet regnskabsvejledning for klasse B-virksomheder, som er et værktøj, der uddybende beskriver og supplerer regnskabsområder med henblik på mere ensartet aflæggelse af årsrapporter.

Regnskabsvejledningen⁷ er en særskilt vejledning til brug for de mindre virksomheder, der ønsker at aflægge årsrapporter af høj kvalitet. Formålet med regnskabsvejledningen er, at mindre virksomheder i én regnskabsvejledning kan finde en overskuelig vejledning for de

---

⁶ <http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1024>

⁷ Regnskabsvejledning kl. B, FSR 2007, p. 1.1.2.

forskellige regnskabsområder. I vejledningen er der redegjort for de regnskabsregler, der er relevante for mindre virksomheder.

Vejledningen omfatter en forklarende og uddybende beskrivelse af de, for mindre virksomheder mest brugelige regnskabsmæssige forhold, dels set i relation til årsregnskabslovens rammebestemmelser, og dels set i relation til de gældende danske regnskabsvejledninger. Regnskabsvejledningen er en valgmulighed for de mindre virksomheder, der ønsker at aflægge årsrapporter, som ikke udelukkende følger lovens minimumskrav. Der er dog den ulempe ved anvendelsen af denne vejledning, at den fastholder informationsniveauet på 2002-niveau, mens årsregnskabsloven er blevet ændret flere gange siden det tidspunkt.

Regnskabsvejledningen er som sagt, beregnet for klasse B-virksomheder, som de er defineret i årsregnskabsloven, jf. ovenfor. Vejledningen kan ikke anvendes af børsnoterede virksomheder og af andre virksomheder, der aflægger årsrapport efter de andre danske regnskabsvejledninger. Heller ikke koncernregnskaber kan udarbejdes ved brug af denne regnskabsvejledning. Sidst men ikke mindst, kan regnskabsvejledningen ikke anvendes af private virksomheder såsom enkeltmandsvirksomheder med personligt ansvar osv. jf. ovenfor.

IFRS for SMV.

EU's 4. selskabsdirektiv 78/660/EØF, som senest er blevet ændret d. 14. juni 2006 ved 2006/46/RF, definerer SMV som følger:

- Mellemstore virksomheder:
  - Antal beskæftigede: < 250
  - Balancesum: < 17,5 mio. EUR
  - Nettoomsætning: < 35 mio. EUR
- Små virksomheder:
  - Antal beskæftigede: < 50
  - Balancesum: < 4,4 mio. EUR

- Nettoomsætning: < 8,8 mio. EUR⁸

SMV standarden er som udgangspunkt påtænkt virksomheder med omkring 50 beskæftigede og ca. 10 mio. EUR i nettoomsætning, dermed kun omfatter små virksomheder efter den ovenstående fordeling og fordeling efter ÅRL.

EU- Kommissionen definerer en ekstra gruppe virksomheder - såkaldte mikrovirksomheder - således:

- ✓ Ved mikrovirksomheder forstås virksomheder, som beskæftiger under 10 personer, og som har en årlig omsætning eller en samlet årlig balance på ikke over 2 mio. EUR.

Den ovennævnte definition af mikrovirksomheder er kun bindende i forbindelse med f.eks. statsstøtte, hvis der søges støtte fra EU's strukturfonde og fællesskabsprogrammer, især rammeprogrammet for forskning og teknologisk udvikling i forbindelse med det omfattende program, som EU- Kommissionen støtter for at fremme innovation og partnerskaber, samtidig med at den sikrer, at kun de virksomheder, der reelt har brug for støtte, kan komme i betragtning i forbindelse med offentlige støtteordninger. Mikrovirksomheder indgår i gruppen ”små” virksomheder efter både den danske og europæiske definition, men bruges aktivt, når mindste aktører på markedet skal omtales.

Der er således ikke et særligt krav til en bestemt selskabsform jf. 4. selskabsdirektiv, som reglerne i ÅRL kræver, men som sagt, private virksomheder er ikke omfattet af selskabsdirektivet. Der er heller ikke et særligt krav om selskabsformen for virksomheder, der kan anvende IFRS for SMV.

Regnskabsbrugere.

Årsregnskabslov.

Før 2001 fandtes der ingen bestemmelse om, hvem årsrapporten henvender sig til. Dette er blevet ændret i 2001' udgave af ÅRL, hvor Årsregnskabslovens § 12 stiller overordnede krav

---

⁸ http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/da/oj/2006/l_224/l_22420060816da00010007.pdf

til de oplysninger, som årsrapporten skal indeholde for at kunne afdække nogle typiske informationsbehov hos regnskabsbrugere for at leve op til årsrapportens krav om et retvisende billede af virksomhedens aktiver og forpligtelser, finansielle stilling og resultat. Med henblik herpå skal årsrapporten opfylde både stk. 2 om formålet og stk. 3 om kvalitetskrav til årsrapporten.

ÅRL § 12⁹: *For at de lovpligtige dele af en årsrapport kan give et retvisende billede efter § 11, skal reglerne i stk. 2 og 3 opfyldes.*

Stk. 2. Årsrapporten skal udarbejdes således, at den støtter regnskabsbrugerne i deres økonomiske beslutninger. De omhandlede regnskabsbrugere er personer, virksomheder, organisationer og offentlige myndigheder m.v., hvis økonomiske beslutninger normalt må forventes at blive påvirket af en årsrapport, herunder nuværende og mulige virksomhedsdeltagere, kreditorer, medarbejdere, kunder, alliancepartnere, lokalsamfundet samt tilskudsgivende og fiskale myndigheder. De omhandlede beslutninger vedrører

- 1) placering af regnskabsbrugerens egne ressourcer,*
- 2) ledelsens forvaltning af virksomhedens ressourcer og*
- 3) fordeling af virksomhedens ressourcer.*

Stk. 3. Årsrapporten skal udarbejdes således, at den oplyser om forhold, der normalt er relevante for regnskabsbrugerne, jf. stk. 2. Oplysningerne skal desuden være pålidelige i forhold til, hvad regnskabsbrugerne normalt forventer.

Virksomhedens interessegrupper:

Årsrapporten skal udarbejdes, jf. stk.2, så den udgør et egnet grundlag til støtte for brugernes økonomiske og virksomhedspolitiske beslutninger om virksomheden. Brugernes detaljerede informationsbehov kan sjældent opfyldes fuldt ud, dels fordi de enkeltes beslutninger er forskellige, dels fordi brugerne befinder sig i forskellige situationer. For eksempel, kreditinstitutter og virksomheds medarbejdere har forskellige informationsbehov, jf. nedenstående. Regnskabsproducenter må kunne forudsætte, at brugerne har en vist indsigt i regnskaber og forventes at kunne forstå og benytte den slags oplysninger, som normalt findes i en årsrapport.

---

⁹ ÅRL fra 2001.

Kredsen af regnskabsbrugere er angivet, jf. stk. 2, bl.a. for at undgå en for snæver opfattelse af målgruppen hos regnskabsaflægger. Opregningen er ikke udtømmende, men markerer de grupper, der typisk har interesse i det retvisende billede.

De primære regnskabsbrugere er virksomhedsdeltagere, dvs. aktionærer eller anpartshavere, interessenter eller kommanditister. Dertil kommer medarbejdere, kreditorer samt kunder.

Årsrapporter er ikke umiddelbart rettet mod skattemyndigheder og tilskudsmyndigheder, for deres informationsbehov tilgodeses på anden måde, gennem udarbejdelse af et separat skatteregnskab, men de er dog nævnt som mulige interessenter. Selvom skattemyndighederne er brugere af driftsøkonomiske regnskaber, forudsættes deres behov for oplysninger med henblik på skatteligningen ikke at skulle dækkes fuldt af årsrapporten. F.eks. vil årsrapporten ikke være egnet til beregning af skat pga. forskelle i årsregnskabslovens og skattelovens indregningsmetoder og målegrundlag. Årsrapporten dækker heller ikke tilsynsmyndigheders særlige kontrolinteresser, som retter sig mod konkrete aktiviteter med henblik på at afklare, hvordan tilskudsmidler behandles.

Skatte- og politimyndigheder kan have lovmæssig interesse i et personforhold hos ledelsesmedlemmer og virksomhedsdeltagere. Disse informationer kan fås fra årsrapporten fra oplysninger om nærtstående parter.

Finansanalytikere og pressen, som ikke er nævnt i § 12, bruger årsrapporter, men til primær brug som rådgivere og mellemmand til de øvrige regnskabsbrugere - oftest investorer.

En overtagende virksomhed har desuden behov for detaljerede oplysninger ved virksomhedsovertagelse, som årsrapportens indhold ikke kan give information om. Det gælder bl.a. den mulige synergieffekt ved sammenslutning af to virksomheder, eller problemstillinger i forbindelse med måling af den overtagne virksomheds goodwill.

Kredsen af regnskabsbrugere afhænger af virksomhedens art, størrelse samt offentlighedens interesse. Børsnoterede virksomheder har en større og mere forskelligartet kreds af regnskabsbrugere, bl.a. nuværende og potentielle investorer, end et lille anpartsselskab, hvis primære regnskabsbrugere er ejerne, ledelse, kreditorer og kunder, ligesom den relative vægt

af regnskabsbrugerne er forskellig fra en virksomhed til en anden. De mindre virksomheders interessegrupper vil blive gennemgået i det følgende.

Der opgøres tre beslutningsopgaver, jf. stk. 2: placering af brugerens egne ressourcer, forvaltningskontrol og fordeling af virksomhedens ressourcer.

Regnskabsbrugerens ressourceallokering.

Efter ÅRL § 12, stk. 2, skal årsrapporten danne en egnet støtte for regnskabsbrugerens til brug for dennes beslutning om, hvorvidt den pågældende vil investere sine ressourcer i virksomheden frem for at placere dem andre steder. Denne bruger vil primært være interesseret i, hvor stort et afkast investeringen vil give i forhold til øvrige valgmuligheder, på nuværende tidspunkt, og i fremtiden.

Potentielle *medarbejdere* vurderer, hvor de vil være ansatte og allokere deres ressourcer og kompetence i virksomheden.

Kunderne er interesseret i leveringsdygtighed og leveringssikkerhed af virksomhedens produkter på både kort og lang sigt.

Leverandører ønsker at vurdere, hvorvidt det er sikkert at indgå en handelsaftale med virksomheden.

Finansielle institutter har brug for informationen om kreditværdigheden af låntagere for at sikre tilbagebetaling af lånet.

Regnskabsbrugerens forvaltningsinteresse.

Opregningen i ÅRL § 12, stk. 2 forudsætter, at regnskabsbrugerens af årsrapporten får den nødvendige information, som kan støtte en vurdering af, om ledelsens forvaltning af ressourcer er forsvarlig. Forsvarlig ressourceforvaltning indebærer hensigtsmæssig og lønsom anvendelse af de indskudte og indtjente midler, samt at produktionen er skånsom for miljøet. En vigtig oplysning af betydning for vurdering af forvaltningskontrolopgaven vil være oplysningen om et ledelsesvederlag, som ofte sættes i forhold til de opnåede resultater.

Virksomhedens resourcefordeling.

Årsrapporten skal hjælpe regnskabsbrugerne, jf. ÅRL § 12, stk. 2, at træffe beslutning om fordeling af virksomhedens midler til interessegrupperne, f.eks. hvor stor en del af overskuddet kan uddeles til ejerne, eller om ledelsens vederlag er passende i forhold til arbejdsindsats og opnået resultat.

Regnskabsvejledning for mindre virksomheder.

Regnskabsbrugerne nævnes i Regnskabsvejledningen for mindre virksomheder i forbindelse med beskrivelsen af det overordnede forhold:

3.2. Kvalitetskrav

3.2.1. En forudsætning for, at en årsrapport giver et retvisende billede er, at årsrapporten indeholder oplysninger om de forhold, der er relevante for regnskabsbrugerne, og at oplysningerne er pålidelige.¹⁰

Det bemærkes, at der hverken i det overordnede forhold, eller i den overordnede begrebsramme, der er blevet integreret i vejledningen i forbindelse med fastsættelsen af definitioner, indeholdes definitionen af begrebet ”regnskabsbrugerne”. Regnskabsvejledning for mindre virksomheder anvender begrebsrammen fra ÅRL, uden at tage i betragtning, at der er forskel på små og store virksomheders interessegrupper.

Full IFRS.

IFRS forudsætter også en bred brugerkreds, men med et udgangspunkt i, at primært investorernes behov for værdiskabelse - shareholder value - skal tilgodeses. IFRS forudsætter, at der ikke er væsentlige forskelle mellem informationsbehovet for investorer og andre grupper af regnskabsbrugere. Eftersom investorer stiller risikovillig kapital til rådighed for virksomheden, vil årsregnskaber, som opfylder investorernes behov, også opfylde de fleste behov hos andre regnskabsbrugere.¹¹

---

¹⁰ Regnskabsvejledning kl. B, FSR 2007, p. 3.2.

¹¹ IFRS Begrebsramme, p. 10.

Regnskabsbrugere, jf. IFRS Begrebsrammen, omfatter aktuelle og potentielle investorer, ansatte, långivere, leverandører og andre varekreditorer, kunder, offentlige myndigheder samt offentligheden.¹² Disse anvender årsregnskaber til at dække nogle af deres forskellige informationsbehov, som omfatter f.eks. følgende:

Investorer: indskydere af risikovillig kapital og deres rådgivere interesserer sig såvel for den med investeringer forbundne risiko, som med afkastet heraf. De har brug for hjælp ved beslutninger om, hvorvidt de skal købe, beholde eller sælge kapitalandele. Aktionærer er ligeledes interesserede i information, der hjælper dem med at kunne vurdere virksomhedens evne til at udbetale udbytte.

Ansatte: ansatte og deres repræsentanter er interesserede i information om deres arbejdsgivers stabilitet og lønsomhed for at kunne vurdere virksomheds evne til at tilvejebringe lønninger, pensionsydelser og beskæftigelsesmuligheder.

Långivere: disse er interesserede i, at udlånet og de hermed forbundne renter vil blive betalt til tiden.

Leverandører og andre kreditorer: er interesserede i, at skyldige beløb vil blive betalt til tiden. Varekreditorens interesse for virksomhed vil sædvanligvis være underlagt en kortere tidshorisont end långivernes, medmindre de er afhængige af virksomhedens videreførelse som en vigtig kunde.

Kunder: har brug for informationen om virksomhedens overlevelsessevne, især når de har længerevarende engagement med, eller er afhængige af virksomheden.

Offentlige myndigheder: har interesse i ressourceallokering og, som følge heraf, i virksomhedens aktiviteter. De har ligeledes behov for information for at kunne lovgive om virksomhedernes aktiviteter, fastsætte skattepolitikker og som grundlag for opgørelse af nationalindkomst og lignende statistikker.

---

¹² IFRS Begrebsramme, p. 9.

Offentligheden: virksomheden øver indflydelse på samfundet på forskellige måder ved f.eks. at ansætte medarbejdere og ved at støtte lokale leverandører. Årsregnskaber vil give informationen til offentligheden om virksomhedens velstand og udviklingstendenserne samt om omfanget af dens aktiviteter.

Virksomhedens ledelse er nævnt i p. 11 af IFRS Begrebsramme som hovedansvarlig for udarbejdelse og præsentation af virksomhedens årsregnskab. Ledelsen er ligeledes interesseret i den information, årsregnskabet indeholder, men da ledelsen har adgang til supplerende information af ledelsesmæssig og økonomisk art til støtte for planlægning, beslutningstagen og kontrol, vil præsentation af sådan information ligge uden for IFRS Begrebsrammens anvendelsesområde.

Begrebsrammens definitioner vedrørende årsregnskabet kvalitative egenskaber indarbejdes i kapitel 3 i forbindelse med vurdering af hensigtsmæssigheden af den regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter.

IFRS for SMV.

IFRS for SMV definerer regnskabsbrugerne på samme måde som full IFRS. Standarden giver nogle eksempler på, hvordan de forskellige regnskabsbrugeres behov tilgodeses. Det understreges, at globale regnskabsstandarder for SMV vil forøge sammenlignelighed af regnskabsinformation og vil hjælpe med til at fjerne den usikkerhed, der er forbundet med fastsættelsen af risikoen ved *investering*, og hermed, sænke prisen for kapital. Især udenlandske investorer, som ikke er involverede i hverdagsbeslutninger og har interesser i flere SMV'er, kan drage en fordel ved at kunne følge med i udviklingen af virksomheden.

Finansieringsinstitutter, som tilbyder lån til virksomheder, bl.a. over landsgrænser, har brug for information fra regnskabet for at kunne træffe beslutninger om lånets løbetid, rente- og afdragsprofil samt for kontrol af virksomheds aktivitet.

Kreditorer har brug for vurdering af købernes solvens, før de vil sælge varer på kredit. Især gælder reglen, når der er tale om en mindre køber.

Rating organisationer, der udvikler ratings mellem virksomheder i forskellige lande, har brug for sammenlignelig information af høj kvalitet for at kunne udføre sit arbejde.

Leverandører, især udenlandske, har brug for informationen for at vurdere levedygtighed af langvarige business-relationer med kunderne, som ofte er mindre virksomheder.

Venture kapital og *offentligheden* er nævnt blandt eventuelle regnskabsbrugere af SMV regnskabsinformation.

Delkonklusion.

I ovenstående kapitel har jeg forsøgt at besvare problemformuleringens første spørgsmål om, hvem er målgruppen for den kommende IFRS for SMV set med regnskabsproducenternes og regnskabsbrugernes øjne.

Virksomheder såvel i Danmark som internationalt opdeles i grupper efter kvantitative kriterier såsom omsætning, balancesum og antal beskæftigede. Der er stor forskel blandt regnskabsudarbejderne indenfor SMV gruppen, hvor små enkeltmandsvirksomheder befinder sig på den nederste del af skalaen, og mellemstore selskaber - på den anden side. Størstedelen af beskæftigede og væsentligste internationale relationer knytter sig til aktie- og anpartsselskaber, som befinder sig i regnskabsklasse B i Danmark og tilsvarende i gruppen ”små og mellemstore” i EU.

Jeg konkluderer på baggrund af ovenstående gennemgang, at andelen af små og mellemstore virksomheder i såvel Danmark som EU generelt, er markant. Væsentlig større andel af virksomheder i Danmark falder under definitionen af ”mikrovirksomheder” ud fra antal beskæftigede, dog uden at tage i betragtning størrelsen af omsætning eller balancesum, hvilket er afgørende for at indgå i regnskabsklasse A eller B efter årsregnskabsloven. Manglende information i statistikken om fordeling af omsætningen eller balancesummen på forskellige regnskabsklasser gør det umuligt at konkludere mere præcis om andelen af SMV’er i forhold til store virksomheder.

Begrebsrammen i årsregnskabsloven forudsætter som helhed en betydelig bredere kreds af regnskabsbrugere, idet virksomhedsdeltagere (stakeholders) er valgt som primære

regnskabsbrugere, i modsætning til full IFRS, hvor investorer og kreditorer (shareholders) er valgt som primære regnskabsbrugere. Regnskabsvejledninger for mindre virksomheder indeholder ikke et selvstændigt sæt definitioner af regnskabsbrugere, men anvender den af ÅRL anvendte begrebsramme. IFRS for SMV definerer regnskabsbrugere mere snævert end full IFRS, med henblik på at afdække de typiske behov, disses regnskabsbrugere har. Investorerne blev ikke umiddelbart nævnt som den vigtigste brugergruppe.

Der er min opfattelse, at der umiddelbart ikke et behov for en separat regnskabsstandard blandt danske SMV'er, vurderet på baggrund af internationalisering i form af samhandel med andre lande, finansieringsmuligheder udenfor Danmark samt ejerskab. Der er meget begrænset internationalisering blandt danske SMV'er, hvor især mindste aktører på markedet - enkeltmandsvirksomheder - næsten ikke arbejder internationalt. Behovet af danske virksomheder for finansiering på den internationale finansieringsmarked indtil primo 2008 var ikke stort, idet renteniveauet generelt var lavere i Danmark end i EU. Der er uvæsentligt antal virksomheder, der har udenlandsk ejer, og kan være interesseret i den pågældende standard.

Det er meget svært at konkludere, hvorvidt der er behov for standarden på EU niveau, for på den ene side er antallet af små og mellemstore virksomheder og deres indsats til den europæiske økonomi og arbejdsmarked væsentligt, på den anden side mangler der konkret vurdering på de enkelte landes niveau af, hvorvidt den nye standard er relevant for landets regnskabsproducenter og regnskabsbrugere.

Kapitel 2. Standarden.

Hvad indeholder IFRS for SMV, principper for opbygning af standarden samt en overordnet gennemgang af ændringer/afviste forslag til ændringer i den regnskabsmæssige behandling af de for SMV udvalgte områder, sammenholdt med full IFRS, ÅRL og den danske regnskabsvejledning for mindre virksomheder.

Jeg vil lave følgende afgrænsning i forbindelse med besvarelsen af emnet: Forslag til ændringer i standarden, som er blevet afvist, samt fjernelse af valgmuligheder i den regnskabsmæssige behandling, vil blive gennemgået på et overordnet niveau og vil ikke blive sammenholdt med ÅRL eller full IFRS.

Introduktion.

I februar 2007 udstedte IASB udkast til den foreslåede IFRS for SMV. Den oprindelige deadline for kommentarer blev flyttet fra 1. oktober til 30. november 2007 med henblik på at give virksomheder og interesserede organisationer mulighed for at gennemføre *Field tests* og komme med deres kommentarer til disse. Efter afslutning af denne frist, ville IASB arbejde på færdiggørelsen af IFRS for SMV, for at udstede standarden i slutningen af 2008.

IASB vil basere regler i IFRS for SMV på resultaterne af *Field tests* og på de 162 kommentar breve, som IASB har modtaget i forbindelse med udstedelsen af *Discussion Paper*. *Field tests*, som bestod i at følge reglerne i 'Udkast til IFRS for SMV' i udarbejdelsen af årsrapporten, med efterfølgende rapportering af alle opståede problemer til IASB, blev gennemført i 20 lande verden rundt, og 116 SMV deltog i testen.

Hvis alt går efter planen, og IFRS for SMV vil blive vedtaget i slutningen af 2008, vil det være op til hvert enkelt land, at tillade eller forbyde anvendelsen af denne regnskabsstandard. Når IASB har udstedt standarden, vil den imidlertid, som lovgivningen er i dag, ikke kunne anvendes i Danmark, hvor årsrapporter skal udarbejdes efter ÅRL eller de godkendte IFRS, suppleret med særlige danske krav. Det er uvist, hvorvidt det vil blive tilladt i fremtiden at anvende den nye standard i Danmark. Det er i hvert fald vigtigt at lære denne at kende.

Overview over udkastet af IFRS for SMV, som er blevet udsendt i april 2007 af Poul Pacter, IASB direktøren for IFRS for SMV, har givet et kort overblik over Udkastet af IFRS for

SMV.¹³ Jeg vil i det følgende anvende denne som ”guid” for hurtigt at introducere standarden [udkastet] til læserne. Jeg vil først og fremmest introducere visse argumenter, som stemmer for og imod implementeringen af IFRS for SMV, herunder på baggrund af resultaterne af *Field Test*, der blev gennemført blandt SMV’er i Tyskland med det formål til at finde ud af, hvordan standarden fungerer, og hvilke problemstillinger opstår under implementeringen og anvendelsen af standarden.¹⁴

Argumenter for anvendelse af IFRS for SMV.

Formålet med standarden er et selvstændigt - forenklet - sæt af regnskabsprincipper, som er baseret på principper i IFRS, men tilpasset de behov, som den typiske SMV har.¹⁵ Derudover er formålet med standarden en simplificering af de regler, der ikke er relevante for SMV’s regnskabsbrugere i deres økonomiske beslutninger.

Det vigtigste argument for anvendelse af standarden, er, at standarden bliver ”skræddersyet” til at afdække disse virksomheders behov. Standarden er udarbejdet med henblik på at afdække de transaktioner og begivenheder, som virksomheder med omkring 50 ansatte og en omsætning på € 10 mio. typisk har.¹⁶ Derudover bliver det informationsbehov, som disse virksomheders interessegrupper har, jf. ovenstående i Kapitel 1, taget i betragtning.

Et andet argument for at anvende standarden af SMVer, er en væsentlig reduktion af omkostninger, der er forbundet med udarbejdelsen af regnskabet. Især lider små virksomheder af den byrde, at udarbejde omfattende regnskabsrapportering, for jo mindre virksomheden er, jo mere vægter omkostninger for udarbejdelse af regnskabet i gruppen administrative omkostninger.

Yderligere argumenteres det, at et ensartet regelsæt vil hjælpe med at opnå standardisering af regnskabsreguleringen uafhængig af land, virksomhedstype og hvilken branche, virksomheden fungerer i.

---

¹³ IFRS for SME - Staff Overview of the Exposure Draft, April 2005.

¹⁴ Report on the Field Test in Germany - regarding ED-IFRS for SME, s.2-

¹⁵ IFRS for SME - Staff Overview of the Exposure Draft, April 2005, s.3

¹⁶ Project Summary - Some Working Group Recommendations - August 2005, pp. 16.

Anvendelse af IFRS for SMV af virksomheder fra forskellige lande vil øge sammenlignelighed, gennemsigtighed og bedre forståelighed af regnskabsinformationerne på tværs af landsgrænser. Endvidere vil en fordel ved standarden være en lettere tilgang til det internationale kreditmarked, jf. en analyse af regnskabsbrugernes behov i Kapitel 1.

Standarden skal udarbejdes på engelsk, og vil jf. *IASB's Overview*, være nemt at implementere.¹⁷ Udkastet til standarden er blevet oversat til spansk, tysk, fransk og fornylig også til polsk og rumænsk.

Argumenter imod anvendelse af IFRS for SMV.

Visse argumenter stemmer imod anvendelsen af den selvstændige IFRS for SMV, såsom et forskelligt målegrundlag for de mindre virksomheder, i forhold til de store. Målegrundlaget danner basis for udarbejdelse af regnskabet med det formål at give et "retvisende billede" af regnskabet. Målegrundlaget skal således være fuldstændig ens for alle virksomheder uanset størrelse.¹⁸

Et andet argument imod IFRS for SMV er det såkaldte "offentlighedens doktrin", dvs. krav om gennemsigtigheden af regnskabsinformationerne med henblik på sammenligneligheden og pålideligheden af alle regnskaber i offentlighedens interesse, som den pris, virksomheder skal "betale" for det begrænsede virksomhedsansvar. Det kan resultere i, at SMVer med deres eget sæt af IFRS vil blive "second class citizens", forstået på den måde, at de vil blive vurderet ringere i forhold til store virksomheder. Der er desuden risikoen for, at større virksomheder på baggrund af lempelser, SMVer har fået, vil øge pres for at lempe reglerne for disse store virksomheder.

Derudover argumenteres der imod standarden, at kun den lokale regnskabslovgivning beskytter virksomheds investorer og ejere i visse brancher. Det er dog uvist, hvordan anvendelse af IFRS for SMV kan forhindre denne beskyttelse.

---

¹⁷ IFRS for SME - Staff Overview of the Exposure Draft, April 2005, s.5.

¹⁸ Accounting in Europe, Vol.2, 2005, ss.26-27. Problems and Opportunities of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. The EAA FRSC's Comment on the IASB's Discussion Paper.

Der eksisterer en mening om, at den nye standard er alt for teoretisk, og at virksomhedsdeltagere ikke har været med i debatten omkring den nye standard, hvilket har medført utilstrækkelig viden om og vurdering af fordele og ulemper ved anvendelse af standarden. Jeg er enig med dette argument, idet jeg ikke mener, det var tilstrækkeligt at foretage *Field Test* på antallet af virksomheder, som ikke er en repræsentativ stikprøve i forhold til antallet af små og mellemstore virksomheder generelt. Alene i EU er der flere tusinder af virksomheder, der ikke er blevet hørt fra.

Blandt øvrige ulemper nævnes, at omkostningerne i forbindelse med udarbejdelsen af regnskabet ikke er en bestemmende faktor for at vælge den nye regnskabsstandard, idet forholdet af disse omkostninger blandt administrative omkostninger falder med stigende virksomhedsstørrelse. Kun halvdelen af de interviewede i den, i den forbindelse gennemførte undersøgelse¹⁹, mener, at omkostningerne for udarbejdelse af regnskabet er alt for høje. Anden undersøgelse viser, at virksomhedsstørrelse er en afgørende faktor i *cost-benefit* overvejelser af tidsforbruget og økonomiske omkostninger til regnskabsudarbejdelse, idet omkostningerne til regnskabsudarbejdelse er en mindre del af alle administrative omkostninger for virksomheder med omsætningen på over £ 1 mio., end for virksomheder med omsætning på under £ 1 mio. Konklusionen af denne undersøgelse er, at omkostninger til regnskabsudarbejdelse ikke er en afgørende faktor for mellemstore virksomheder i deres valg af IFRS for SMV, mens små virksomheder kan drage en fordel af anvendelse af den nye standard, og ”spare” på omkostninger til regnskabsudarbejdelse.

Store virksomheder, som tidligere er gået over til full IFRS, har oplevet, at det er en dyr fornøjelse, at implementere IFRS. Og selv om omkostningerne ved at implementere IFRS for SMV, er betydeligt mindre, kan det dog være en betydelig omkostning for en lille virksomhed. Dvs., der er en risiko for, at omkostningerne til at implementere IFRS for SMV i de små virksomheder overstiger fordele ved at anvende standarden.

Tilsvarende standarder, Financial Reporting Standard for Smaller Entities (FRSSE) er blevet implementeret i England. En del små virksomheder har der oplevet, at de ikke har muligheden

---

¹⁹ Accounting in Europe, Vol.2, 2005, s. 27. Problems and Opportunities of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. The EAA FRSC's Comment on the IASB's Discussion Paper.

for at anvende standarden, hvis de har til hensigt at vokse. Investorer for mange virksomheder har behov for yderligere information, men de simplificerede regler har medført, at der ikke er tilstrækkelig information i regnskabet.

Visse lande, som f.eks. Tyskland, kan argumentere imod anvendelsen af IFRS for SMV, idet den tyske lovgivning virker således, at virksomheder kun skal udarbejde ét rapporterings sæt for at afdække både krav om årsregnskab og skatteregnskab. IFRS er ikke egnet til dette formål, alene af den grund, at opgørelse af indkomsten ikke udarbejdes efter forsigtighedsprincippet, som, bl.a., er særlig relevant for investorer. Fordelen ved kun at udarbejde ét regnskab vil være tabt, hvis IFRS for SMV implementeres.

Desuden er det kutyme i Tyskland, ikke at offentliggøre regnskabsinformation.²⁰ Den udvikling af regnskabsstandarde for SMV, der går i retning af mere åbenhed af regnskabsinformationen, kan skabe en usikkerhed og kaos i de ovennævnte omstændigheder.

Blandt ulemper ved implementering af IFRS for SMV nævnes også konceptuelle forskelle i den underliggende teori og filosofi mellem IFRS på en side, og øvrig Europæiske regnskabsaflæggelse, på den anden, der relaterer sig til begreberne regnskabsbrugerne, formål med og principper ved udarbejdelse af regnskabsinformationen. Problematikken gennemgås i det følgende.

Konceptuelle problemer.

Spørgsmålet her relaterer sig til, hvorvidt anvendelse af en fælles begrebsramme for både store og mindre virksomheder, er acceptabel. Den nye standard for SMV bruger IASB begrebsrammen som den universale for begge grupper. Hvilke meninger er der på området? Lad os se på de forskellige synsvinkler.

Efter vedtagelsen af en standard for mindre virksomheder i England - Financial Reporting Standard for Smaller Entities (FRSSE), har det vist sig, at de centrale problemer ved implementeringen og udviklingen af standarden ligger i de konceptuelle forskelle og

---

²⁰ Accounting in Europe, Vol.2, 2005, ss.30-31. Problems and Opportunities of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. The EAA FRSC's Comment on the IASB's Discussion Paper.

problemer, forklaret på den måde, at begrebsrammen, teorien og principper til standarden for mindre virksomheder og store virksomheder ikke har den samme relevans for begge grupper.²¹ Det er ikke den rigtige beslutning, at anvende en fælles begrebsramme, dels fordi mindre virksomheders strategi er rettet på overlevelse og stabilitet frem for maksimering af indtægter og vækst, dels fordi ejerkredsen i de mindre virksomheder ikke har samme informationsbehov, som i de store virksomheder. Det kan konkluderes, at mindre virksomheder har brug for en selvstændig begrebsramme, som adresserer sig mod behovet af mindre virksomheders regnskabsbrugere.

Emnet om anvendelsen af en fælles begrebsramme er blevet omdiskuteret i Italien.²² En af synsvinklerne er, at, inden nødvendigheden af et særskilt regelsæt for mindre virksomheder vurderes, bør hele formålet med den finansielle rapportering og korrekthed af de anvendte regnskabsprincipper set af regnskabsbrugernes øjne, overvejes. Resultatet af denne debat er, at alle virksomheder bør anvende en fælles begrebsramme, med de tilpasninger, der er nødvendige i visse brancher, skattemyndighedernes krav og virksomheds størrelse. Informationen i regnskabet skal være velegnet til brug af en bred kreds af regnskabsbrugere, og skal vise virksomhedens evne til at generere overskud.

IASB begrebsramme er blevet udviklet på baggrund af et overordnet formål med den finansielle rapportering, så alle virksomheder kan anvende denne, også SMV. IASB begrebsramme retter sit fokus på børsnoterede virksomheder, dvs. virksomheder med offentlig interesse - begrebet omtales i det følgende. Mindre virksomheder har ikke behov for den omfattende begrebsramme: størstedelen af dem er ikke-indtægtsmaksimerings-rettede lokale virksomheder, uden eller med mindre adskillelse af ledelse og kontrol. Dagsværdien af deres aktiver er ofte umuligt at fastsætte, for den er altafgørende afhængig af virksomheds overlevelsessevne.

En anden problemstilling relaterer sig til definitioner, herunder definition af små og mellemstor virksomhed.

---

²¹ Accounting in Europe, Vol.2, 2005, ss.32-33. Problems and Opportunities of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. The EAA FRSC's Comment on the IASB's Discussion Paper.

²² Accounting in Europe, Vol.2, 2005, s. 33. Problems and Opportunities of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-sized Entities. The EAA FRSC's Comment on the IASB's Discussion Paper.

Definitionen af små og mellemstore virksomheder er forskellig fra et europæisk land til andet. Disse forskelle relaterer sig til virksomhedens omsætning, antal medarbejdere eller lignende balancerelaterede tal, mens IFRS for SMV tager udgangspunkt i den interesse fra eksterne brugere, der er knyttet til selskabet, samt hensigt med ikke at blive noteret på en børs eller forvalte andres formuer.

IASB definerer SMV som virksomhed uden offentlig interesse.²³ Som kriterier for ikke at have en offentlig interesse, bestemmes følgende:

- At virksomheden ikke må være børsnoteret
- At virksomhed ikke holder aktiver inde i udækket kapacitet for en bred kreds af eksterne parter, som f.eks. bank, forsikringsselskab, pensionsfond, investeringsselskab osv.

IASB foreslår således ikke størrelse af virksomhed, som basis for differentiering, men forholdet til den offentlige interesse. Der er forskellige meninger, som stemmer for eller imod den foreslåede opdeling. Jeg vil gennemgå de nogle af dem i det følgende.

I visse kilder nævnes det, at det er svært at fastsætte en eller anden kvantitative karakteristika, for at betragte virksomheder som ”små” og ”mellemstore”. Virksomhedens størrelse er afhængig af mange faktorer, bl.a. branche, den administrative struktur eller nationale traditioner, og størrelsen afspejler ikke nødvendigvis den aktuelle økonomiske substans. I andre kilder nævnes det, at de kvantitative karakteristika er mere praktiske og pålidelige, end de foreslåede kvalitative karakteristika.²⁴ Et alternativ kriterium for den kvalitative opdeling nævnes i forskellige kilder: grad af adskillelse mellem ejerne og ledelse, antallet af investorer, eller muligheden for overdragelse af værdipapirer - aktier eller anparter.

---

²³ SME Project Summary, march 2007, s.1.

²⁴ Accounting in Europe, s. 35.

Opbygning og indhold.

IFRS for SMV er en selvstændig regnskabsstandard på 236 sider. Standarden er opdelt i emner, hvilke er præsenteret i 39 selvstændige nummererede sektioner, hvor de fleste sektioner modsvarer en eller flere i full IFRS.

Reference til paragrafer identificeres som sektionsnummer efterfulgt paragrafnummeret. Reference til full IFRS identificeres som navn og nummer af den pågældende IFRS.²⁵

Ikke alle principper, der er foreslået til IFRS for SMV, er de samme som i full IFRS, selv om IFRS for SMV er baseret på koncepter i IASB begrebsrammen og principper i full IFRS. Modifikationer i SMV standarden blev gennemført med to formål for øje: at afdække brugernes behov, og at reducere omkostninger, der relaterer sig til udarbejdelse af regnskaber. Med henblik på at reducere omfanget af regnskabsstandarder i forhold til full IFRS, blev det besluttet at gennemføre følgende lempelser i forhold til full IFRS:

- Eliminere de emner, der ikke er relevante for SMV,
- Fjerne valgmuligheder i regnskabsmæssig behandling,
- Simplificere metoder for indregning og måling af visse regnskabslementer.

Takket været denne metode, blev omfanget af regnskabsstandarden reduceret med 85 % i forhold til full IFRS, og IFRS for SMV er derfor let at implementere og anvende, selv for de mindste regnskabsproducenter.

I det følgende skal vi se nærmere på indholdet af disse sektioner, fremhæve forskelle med full IFRS og den danske ÅRL/Regnskabsvejledning for mindre virksomheder. Alene forskelle mellem IFRS for SMV i forhold til full IFRS vil blive behandlet i gennemgangen, uden at tage hensyn til oprindelige forskelle mellem IFRS og ÅRL, som eksisterer i forvejen. Regnskabspraksis efter den danske ÅRL gives som et eksempel for bedre sammenligning med de nye IFRS regler.

---

²⁵ [Draft] IFRS for SME - Preface - § 14.

Eliminering af emner, der ikke er relevante for SMV.

Følgende emner i full IFRS er ikke relevante for typiske SMV, hvorfor disse er blevet fjernet fra udkastet af IFRS for SMV. Det henvises til full IFRS, hvis disse emner vil blive relevante for SMV'er.

- Prisniveau-afhængig rapportering i hyperinflationsøkonomi (IAS 29)
- Aktiebaseret vederlæggelse (IFRS 2)
- Fastsettelse af dagsværdi af landbrugsaktiver (IAS 41)
- Efterforskning og vurdering af mineralressourcer (IFRS 6)
- Delårs rapportering (IAS 34)
- Leasinggivers indregning og måling af omkostninger ved finansiel leasing (IAS 17)
- Nedskrivningstest af goodwill skal kun foretages når der er indikationer på et nedskrivningsbehov (IAS 38)
- Earnings per share (IAS 33)
- Segmentoplysninger (IFRS 8)
- Forsikringskontrakter (IFRS 4)

Fjernelse af valgmuligheder i regnskabsmæssig behandling.

Der, hvor full IFRS tillader valg af indregningsmetode, anbefales det for SMVer kun at anvende den simple metode. SMVer skal ved fravalg af den simple metode referere til den relevante IFRS.

Følgende emner er valgt til anvendelse af den simple metode:

- Kostprismodel for måling af investeringsejendomme, dagsværdimodellen er tilladt ved henvendelse til reglerne i IAS 40

- Kostprismodel for måling af materielle og immaterielle anlægsaktiver, omvurderingsmodellen er tilladt ved at følge IAS 16 og IAS 38. Der understreges i *Overview* til udkastet til standarden, at visse lande selv kan bestemme ikke at tillade anvendelse af reference til full IFRS. For eksempel, kan måling af materielle anlægsaktiver til dagsværdi være forbudt at anvende, således at udelukkende kostprismodellen skal anvendes.
- Resultatføring af finansielle låneomkostninger, hvor aktivering af disse er tilladt, jf. IAS 23, og påbudt efter den nye version af IAS 23 med virkning fra regnskabsåret der starter 1. januar 2009
- En indirekte metode for rapportering af den operative pengestrøm. Direkte metode kan anvendes ved henvisning til IAS 7
- Kun én metode for indregning af det offentlige tilskud, øvrige alternative indregninger kan foretages efter reglerne i IAS 20

Simplificering af metoder for indregning og måling af visse regnskabelementer.

Nedenfor vil jeg gennemgå de emner, hvor der blev valgt simplificering af metoder for indregning og måling af regnskabelementer i den nye IFRS for SMV i forhold til full IFRS. Derudover vil jeg gengive den regnskabspraksis, der skal anvendes efter den danske ÅRL og regnskabsstandarder for mindre virksomheder.

Goodwill.

Under IFRS skal goodwill ikke afskrives men alene testes for værdiforringelse. Jf. IAS 36, skal nedskrivningstesten af goodwill til en lavere genindvindingsværdi²⁶ foretages minimum en gang om året. SMVer, jf. IFRS for SMV 26 - *Business combinations and goodwill*, skal foretage nedskrivningstesten kun når der er indikationer på et nedskrivningsbehov.²⁷ Denne lempelse i forhold til IAS 36 betyder, at nedskrivningstest ikke nødvendigvis skal foretages

---

²⁶ Genindvindingsværdien defineres som den højeste af et aktiv eller en CGU dagsværdi fratrukket salgsomkostninger, og kapitalværdi.

²⁷ IFRS for SMV 26.5.

årligt, men kun hvis der er indikationer derpå. Derudover bemærkes forskellen i den efterfølgende måling af goodwill mellem IAS og IFRS for SMV, idet SMVer kun kan måle goodwill til dens dagsværdi fratrasket salgsomkostninger, dvs. begrebet kapitalværdi er helt udeladt.

Det er ikke muligt at anvende IFRS reglerne om test for værdiforringelse i stedet for afskrivning af goodwill under ÅRL, heller ikke under henvisning til ÅRL § 11, stk. 3, idet der findes en specifik bestemmelse i ÅRL § 43. Efter ÅRL § 43 stk.3, skal immaterielle aktiver, herunder det erhvervede goodwill, altid afskrives over aktivets økonomiske levetid, dog maksimalt 20 år.

Nedskrivning af anlægsaktiver, herunder goodwill, er behandlet i ÅRL § 42. Der findes hverken i ÅRL, eller i regnskabsvejledning for mindre virksomheder, lige så detaljerede regler om nedskrivningstesten, som i IFRS. ÅRL indeholder kun få overordnede bestemmelser om, hvordan nedskrivningsbehovet skal opgøres. § 42 og IAS 36 kræver i princippet brug af de samme regler for nedskrivning af goodwill, som gælder for øvrige aktiver. Der er imidlertid en række forskelle i, hvorledes IAS 36's regler konkret skal benyttes.

For det første, er goodwill ikke et enkeltaktiv. Goodwill frembringer ikke selvstændige pengestrømme uafhængigt af andre aktiver, hvorfor goodwill skal i forbindelse med vurdering af et nedskrivningsbehov fordeles på de CGU'er²⁸ eller grupper CGU'er, der har gavn heraf. Dog kan CGU i den forbindelse være større end det mindste niveau, hvor goodwill overvåges i den interne økonomistyring, og større end et segment.

Allokering af goodwill til CGU kan være kritisk til opgørelse af et nedskrivningsbehov. Vurderingen af nedskrivningsbehovet retter sig således mod den pengestrømsfrembringende enhed, hvor der alene tages hensyn til bestemte typer aktiver, f.eks. ikke finansielle aktiver. Nedskrivningstest på goodwill sker ved at beregne kapitalværdien på hele pengestrømsfrembringende enhed, som goodwill vedrører. Er CGU'en f.eks. en dattervirksomhed, beregnes værdien af hele dattervirksomheden. Dette sker ved

---

²⁸ En CGU er den mindste gruppe af aktiver, hvori den pågældende aktiv indgår, og som i det væsentligste genererer pengestrømme, der er uafhængige af andre aktiver eller grupper aktiver.

tilbagediskontering af samtlige pengestrømme fra dattervirksomheden, før renter. Herved findes værdien af virksomheden eksklusiv rentebærende gæld. Den beregnede værdi sammenholdes derfor med nettoaktiverne i den pågældende dattervirksomhed korigeret for nettorentebærende gæld. Overstiger dette korrigerede beløb den beregnede kapitalværdi, er der et nedskrivningsbehov.

For det andet kan der være problemstillinger forbundet med kravet i IAS, om at beregning af kapitalværdien sker ud fra pengestrømmene før skat: diskonteringsfaktoren skal tage højde for skatten, således at man herved finder frem til den diskonteringsfaktor, som giver samme værdi, som hvis en efter skat diskonteringsfaktor anvendes. Det vil i den forbindelse være mest korrekt at beregne værdien baseret på pengestrømme efter den beregnede betalbare skat. SMVer, som nævnt ovenfor, slipper fra denne problematik.

Efter IAS 36.124, må nedskrivning af goodwill ikke tilbageføres, uanset at grundlaget for nedskrivningen ikke længere er til stede. IFRS for SMV tillader heller ikke tilbageførsel af disse nedskrivninger.²⁹ Efter ÅRL § 52, skal en tidligere foretagen nedskrivning tilbageføres, hvis grundlaget for nedskrivningen ikke længere er til stede. Loven og lovbemærkninger behandler ikke specifikt tilbageførsel af nedskrivninger på goodwill, uden dog at forbyde dette.

Udviklingsprojekter.

Efter IAS 38, skal virksomheden vurdere, om visse udviklingsomkostninger skal aktiveres. Virksomheden, skal kunne dokumentere følgende, for at indregne udviklingsprojekter:

- At det er teknisk muligt at færdiggøre projektet, så aktivet kan benyttes eller sælges
- At virksomheden har intentioner til at færdiggøre projektet
- Virksomheden skal påvise, hvordan aktivet kan frembringe fremtidige økonomiske fordele, herunder at der findes et aktivt marked for det pågældende aktiv eller for de produkter, der er et resultat af aktivet.
- At der er tilstrækkelige ressourcer, herunder finansielle og tekniske, til at færdiggøre projektet for benyttelse eller salg

---

²⁹ IFRS for SMV 26.24.

- At de omkostninger, der kan direkte henføres til projektet, kan måles pålideligt.

I forslaget til IFRS for SMV er det tilladt at have som en regnskabspraksis, at ingen udviklingsomkostninger aktiveres.

Efter ÅRL har virksomheder i regnskabsklasse C har pligt, og i regnskabsklasse B - ret til at indregne udviklingsprojekter og dertil knyttede internt skabte rettigheder. Derudover er der pligt til at indregne interne omkostninger i kostprisen på indregningstidspunkt for virksomheder i klasse C og D, hvor virksomheder i klasse B har ret til at indregne disse omkostninger, som omfatter f.eks. fællesomkostninger i en udviklingsfunktion. Efter de mere restriktive regler i IFRS, kræves det for at kunne indregne omkostninger, der ikke kan henføres direkte til det enkelte udviklingsprojekt, at der er etableret en egentlig udviklingsafdeling. Det indebærer, at der i realiteten alene kan indregnes omkostninger, som må anses som direkte omkostninger i forhold til udviklingsprojekterne.

Alle selskaber kan efter ÅRL § 40 frit vælge, om også finansieringsomkostninger vedrørende udviklingsprojekterne skal indregnes som en del af aktivets kostpris. Renteomkostninger efter IFRS kan aktiveres, når opførelsen af aktivet løber over en længere periode, og de øvrige betingelser for indregning af renteomkostninger i IAS 23 er opfyldt.³⁰ Fra 2009 er der kun metoden, hvor renteomkostningerne aktiveres, vil blive tilladt efter den nye IAS 23.

I IFRS for SMV beskrives kun modellen, hvor renteomkostningerne straksindregnes i resultatopgørelsen. Metoden, hvor renteomkostninger aktiveres, tillades imidlertid ved henvisning til IAS 23.

Finansielle instrumenter

Den regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter er omhandlet af IAS 32, IAS 39, samt IFRS 7 og IAS 1, og bestemmelserne i de internationale standarder er meget tekniske og indviklede. ÅRL henviser i vidt omfang til de ovennævnte internationale regnskabsstandarder som grundlag for fortolkning af loven, men der er en del forskelle imellem loven og IFRS. Jeg har valgt at analysere disse forskelle, samt den nye IFRS for

---

³⁰ Regnskabshåndbogen 2008, PwC s. 74.

SMV i et særskilt kapitel, idet jeg mener, at det svære emne er meget interessant. Jeg henviser således til den detaljerede gennemgang i Kapitel 3.

Kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder

Efter IAS 28 skal kapitalandele i associerede virksomheder måles til indre værdi i koncernregnskabet, hvis ikke de besiddes med henblik på videresalg. Det betyder, bl.a., at goodwill ikke afskrives. Efter ÅRL skal bestemmelserne i denne lov benyttes ved anvendelse af indre værdi metoden til måling af associerede virksomheder i koncernregnskabet. Det betyder, bl.a., at der skal afskrives på goodwill.

For kapitalandele i et joint venture anfører ÅRL, at disse kan indregnes ved pro rata-konsolidering i koncernregnskabet. Hvis virksomheden vælger at anvende pro rata-konsolidering, skal virksomheden måle posterne i joint venture efter sin egen regnskabspraksis, således som det også gælder ved almindelig konsolidering i et koncernregnskab. Er dette i væsentlig omfang ikke muligt, må pro rata-konsolidering ifølge bemærkningerne til lovforslaget ikke benyttes. Der skal anvendes indre værdi metode i stedet for. Kapitalandele i fællesledede virksomheder - joint ventures, som ikke skal videresælges - skal efter IAS 31 også måles til indre værdi i koncernregnskabet, hvis der ikke foretages pro rata-konsolidering. I modsætning til ÅRL skelner IAS mellem tre hovedtyper af joint ventures. Det bemærkes i øvrigt, at der er en del definitionsforskelle vedrørende joint ventures, mellem ÅRL og IAS. Disse lægger dog uden for emnet for specialet, hvorfor de ikke behandles her.

Efter udkastet til standard for SMV kan måling af disse kapitalandele ske til kostpris eller dagsværdi i koncernregnskabet.

Beregning af udskudt skat

Efter IAS 12 bestemmes udskudt skat på baggrund af midlertidige forskelle mellem skattemæssige og regnskabsmæssige værdier. Dette er også tilfældet i forslaget af IFRS for SMV. Efter forslaget af IFRS for SMV forklares beregningen imidlertid på baggrund af tidsmæssige afvigelser. Herudover angives, at der også skal beregnes udskudt skat for en række specificerede forhold.

Udskudt skat skal indregnes i henhold til ÅRL § 47, stk.1. Der er ikke i årsregnskabsloven anført beregningsregler eller metoder for opgørelsen af den udskudte skat. I bemærkningerne til loven anføres, at bestemmelserne i Regnskabsvejledning 14 er egnet til at udfylde lovens rammebestemmelser. Derudover henviser lovbemærkninger til IAS 12 for reglerne efter indregning af den udskudte skat.

Biologiske aktiver

Efter udkastet til standarden for SMV skal biologiske aktiver måles med udgangspunkt i kostpris, såfremt en dagsværdi ikke umiddelbart kan findes.

Ydelsesbaserede pensionsordninger

Efter IAS 19 kan en virksomhed som et alternativ til straksindregning i resultatopgørelsen vælge at indregne aktuarmæssige tab og gevinster³¹ direkte på egenkapitalen.

Standarden for SMV tillader alene metoden, hvor aktuarmæssige tab og gevinster fuldt ud indregnes i resultatet i de perioder, hvor de opstår.

Efter ÅRL kan aktuarmæssige tab og gevinster ikke indregnes direkte på egenkapitalen, men i resultatopgørelsen.

Aktiebaseret vederlæggelse

I forbindelse med måling af værdien af aktiebaseret vederlæggelse tillader udkastet til standarden - ligesom IFRS 2 - at SMVer i særlige situationer kan måle værdien af tildelte egenkapitalinstrumenter - eksempelvis optioner - som forskellen mellem dagsværdien af virksomhedens aktier og udnyttelseskursen knyttet til instrumentet.

Årsregnskabsloven kræver ikke, at værdien af den tildelte aktiebaserede aflønning indregnes, men der er ikke forbud mod at gøre det - loven regulerer overhovedet ikke den regnskabsmæssige behandling af aktiebaseret vederlæggelse. Såfremt det gøres, må det antages, at loven skal udfyldes med reglerne i IFRS 2. Regnskabsvejledning for mindre virksomheder kun nævner incitamentsprogrammer, uden at beskrive emnet yderligere.

---

³¹ Aktuarmæssige tab og gevinster opstår, da der ved opgørelsen af pensionsforpligtelsen er nødvendigt at gøre en række forudsætninger. Disse kan være dødelighed og invaliditet, personaleomsætningshastighed, fremtidige løn- og ydelsesniveau, det forventede afkast af ordningens aktiver osv. Effekten af disse ændringer indregnes enten ved brug af udskudt indregning, eller indregnes i resultatopgørelsen eller på egenkapitalen.

Leasede aktiver

SMV standard angiver, at leasingtager skal måle aktiver og forpligtelser relateret til leasingaktivet til dagsværdi - og ikke til den laveste værdi af det leasede aktivs dagsværdi og nutidsværdien af minimumsleasingydelse jf. IAS 17.

Finansielle leasingaftaler skal efter ÅRL's definition på aktiver behandles som det, det er tættest på at være hos leasingtager: et køb af et aktiv og en finansieringsaftale, idet loven ikke indeholder specifikke regler om regnskabsmæssig behandling af leasing. Loven undtager klasse B virksomheder fra det krav, at indregne finansielle leasingaftaler i leasingtagers balance. Dette er således en mulighed for klasse B, som medfører, at finansielt leaset aktiv hverken bliver indregnet i leasingtagers eller i leasinggivers regnskab.³² Det leasede anlægsaktiv indregnes i balancen til en opgjort kostpris. Finansielle leasingaktiver skal i lighed med andre anlægsaktiver måles til kostpris ved første indregning. Kostprisen opgøres som den laveste værdi af dagsværdien af det leasede aktiv, og nutidsværdien af minimumsydelserne med tillæg af omkostninger. Finansielt leasede aktiver skal indregnes og måles efter de samme principper som aktiver, der ejes af virksomheden, og afskrives fuldt ud over leasingperioden, hvis leasingaktivet skal tilbageleveres til leasinggiver efter aftalens udløb. Aktivet kan dog afskrives over dets økonomiske levetid, hvis der er rimelig sikkerhed for, at leasingtager overtager ejendomsretten til aktivet ved udløbet af leasingaftalen.

Efter IAS 27 og IAS 40 er det muligt for en leasingtager at behandle operationelle leasingaftaler på investeringsejendomme som finansiell leasing, hvis ejendommen måles til dagsværdi i leasingtagers regnskab. Efter ÅRL er det ikke tilladt, at behandle operationelle leasingkontrakter som finansiell leasing.

Førstegangs anvendelse af IFRS for SMV.

Ved overgangen til SMV standard tillades en række lempelser.

Som udgangspunkt, skal virksomheder, der går over til IFRS for SMV, indregne i sin åbningsbalance for den periode, virksomheden overgår til IFRS for SMV, alle aktiver og passiver i sin balance efter reglerne i standarden, jf. SMV 39. 5. De elementer under aktiver og passiver, der ikke er påbudt at indregne efter IFRS for SMV, skal ikke indregnes.

---

³² Regnskabshåndbogen 2008, PwC s. 343

Derudover skal regnskabsposter, hvis klassifikation efter tidligere regnskabspraksis adskiller sig fra IFRS for SMV, reklassificeres. Måling af regnskabslementer efter IFRS for SMV skal fremover anvendes. De ved regnskabspraksisændring opståede differencer, skal jf. SMV 39.6. indregnes over egenkapitalen.

Ved første gangs anvendelse af IFRS for SMV, er det tilladt, jf. SMV 39.7, ikke at ændre anvendt regnskabspraksis for følgende transaktioner:

- Værdiforringelse af finansielle aktiver og finansielle forpligtelser
- Regnskabsmæssig afdækning af finansielle risici - *hedge accounting*
- Aktiver, kvalificerede til salg for øje

Efter SMV 39.8., kan virksomheden vælge ikke at foretage de ændringer, der er beskrevet i pp. 39.5. og 39.7. i standarden primo perioden for overgang til IFRS for SMV, hvis det vurderes ikke at være praktisk. I det tilfælde, skal virksomheden ved senere ændring af regnskabspraksis meddele, at den præsenterede efter den nye regnskabspraksis information ikke er sammenlignelig med tidligere perioder. Dette skal dog foregå inden udløbet af den periode, når virksomheden overgår til IFRS for SMV.

Foreslåede, men afviste ændringer.

Et forslag om at udelade en pengestrømsopgørelse er blevet afvist, idet den foretagne undersøgelse har påvist, at mange regnskabsbrugere, herunder kreditorer, har brug for virksomheds pengestrømsopgørelse, og denne viden er af stor betydning for dem. Derudover er den nem at forberede.

Et forslag om at indregne al leasing som operativ er blevet afvist med den begrundelse, at informationen om finansielleasede aktiver og forpligtelser i regnskabet er vigtig for kreditgivere og kan påvirke disses beslutninger omkring ydelse af lån og kreditter.

Et forslag om at alle pensionsplaner defineres som bidragsbaserede pensionsordninger er blevet afvist med den begrundelse, at virksomheds status omkring pensionsforpligtelser er væsentlig information for brugerne. Der har ikke været større fokus på pensionsforpligtelser i

Danmark. Det skyldes, at stort set alle danske pensionsordninger er etableret, så arbejdsgiveren ingen risiko har. I udlandet etableres ordningerne derimod ofte, så arbejdsgiveren har en risiko, og forholdet er derfor af særlig betydning for virksomheds regnskabsbrugere.

Et forslag om at indregne igangværende arbejder i årsrapporten efter afslutningsmetoden er blevet afvist, idet indregning af langvarige projekter først efter deres afslutning kan medføre et misvisende billede af virksomheds regnskab med nogle år med store gevinster, og andre år med store tab.

Forslaget om ikke-indregning af visse omkostninger, selv om de opfylder omkostningskriteriet er blevet afvist, fordi regnskabsbrugere har behov for at kunne se de omkostninger i regnskabet, med forklaring af en eventuel usikkerhed i målingen.

Et forslag om ikke-indregning af aktiebaseret aflønning er blevet afvist, idet aktiebaseret aflønning kan påvirke virksomhedens finansielle stilling ved, at virksomheden udsteder egenkapitalinstrumenter på en måde, som påvirker de nuværende aktionærer eller bliver forpligtet til at foretage kontantudbetalinger. Oplysninger om aktiebaserede aflønningsformer er derfor relevant for regnskabsbrugeren.

Forslaget om ikke at indregne et udskudt skat blev afvist med den begrundelse, at store beløb på denne post kan medføre store udsving i likviditeten i nær fremtid. Argumenter for at vedtage forslaget var, bl.a. at hele informationen om udskudt skat skulle vises i noterne.

Forslaget om måling af landbrugsaktiver efter kostprismodellen blev afvist af flere grunde, herunder at beregning af kostprisen er mere omfattende end af dagsværdien, samt de strenge regler og påbud, der gør måling efter kostprismodellen misvisende.

Forslaget om ingen konsolidering af moder- og datterselskabsregnskaber er blevet afvist, fordi disse selskaber ikke handler på armlængde vilkår. Selvstændige regnskaber for moder- og datterselskab vil være misvisende alene af den grund.

Forslaget om at indregne afledte finansielle instrumenter som omkostninger betyder, at løbende dagsværdireguleringer, forbundne med kontrakten, først indregnes når den

pågældende afledte finansielle instrument afvikles. Informationen om de indregnede i balancen afledte finansielle instrumenter er vigtig for regnskabsbrugerne, derfor blev forslaget afvist.

Delkonklusion.

I ovenstående kapitel har jeg forsøgt at give et hurtigt indblik i den kommende IFRS for SMV, dens opbygning, indhold og principper. Jeg gengiver vigtigste argumenter for og imod implementeringen af den nye standard. Det argumenteres følgende for implementeringen af standarden:

- At denne er tilpasset til at afdække transaktioner og begivenheder, relevante for SMV'er.
- At omkostninger i forbindelse med udarbejdelsen af regnskabet vil være væsentlig reduceret
- At standarden er med at øge standardisering af regnskabsreguleringen for SMV'er uafhængig af land, virksomhedstype og branche
- At anvendelse af standarden vil fremme sammenlignelighed, gennemsigtighed og bedre forståelighed af regnskabsinformationen på tværs af landsgrænser

Visse argumenter stemmer imod standarden for SMV'er, der nævnes bl.a.:

- At målegrundlag for indregning og måling af regnskabslementer er forskelligt i standarden for SMV'er, i forhold til full IFRS
- At regnskaber, som udarbejdes efter IFRS for SMV ikke er direkte sammenlignelig med IFRS-regnskab på grund af forskelle mellem de regnskabsstandarde
- At nogle gange beskytter lokal lovgivning interesser af små virksomheder, mens IFRS for SMV ikke tager stilling til de lokale problemstillinger
- Manglende erfaring og flere undersøgelser nævnes som et modargument i forbindelse med overgang til den nye standard

- At omkostninger til udarbejdelse af regnskabet ikke er et afgørende faktor for at vælge et andet regelsæt, især fordi selve overgangsprocessen kan være ressourcekrævende, og de ikke opvejer de ovennævnte besparelser
- At lovgivningen i visse lande fungerer således, at der kun skal udarbejdes ét regnskab for at afdække både krav om årsregnskabsaflæggelse, og skatteregnskabsudarbejdelse. Den nye standard medfører, at arbejdet fordobles i forhold til det nuværende

Det virker umiddelbart, som om der mangler en del bearbejdning af dette projekt, hvilket begrundes af de ovennævnte modargumenter til implementeringen af standarden.

Jeg er også stødt på visse problemstillinger, som relaterer sig til anvendelse af en fælles begrebsramme for alle virksomheder kontra en selvstændig begrebsramme, som retter sig mod de interesser, regnskabsbrugerne af de små virksomheder, har. Mange argumenter stemmer for, at gældende IASB begrebsramme er uanvendelig for mindre virksomheder.

Jeg har gennemgået de modifikationer i SMV standarden, som er blevet gennemført for at reducere omfanget af regnskabsstandarder i forhold til full IFRS, herunder eliminering af de emner, der ikke er relevante for SMV, fjernelse af valgmuligheder i regnskabsmæssig behandling af visse regnskabslementer samt simplificering af metoder for indregning og måling af regnskabslementer. De væsentligste lempelser blev foretaget på følgende områder: goodwill, udviklingsprojekter, finansielle instrumenter, kapitalandele i associerede og fællesledede virksomheder, udskudt skat, biologiske aktiver, ydelsesbaserede pensionsordninger, aktiebaseret vederlæggelse og leasing.

Derudover har jeg kort gennemgået de forslag til lempelser, som ikke er blevet medtaget i standarden på grund af at oplysningerne er af betydning for regnskabsbrugerne.

IASB forventer at gennemføre ændringer til standarden ved at offentliggøre et nyt udkast til standarden hvert andet år.³³ IASB forventer at ændre standarden for SMV, som følger ændringer i full IFRS. Nye emner, der er relevante for SMV, vil overvejes at blive integreret tidligere end den oprindelige toårs periode, hvis disse emner er væsentlige af betydning.

---

³³ [Draft] IFRS for SME - Preface - § 17.

Kapitel 3. Finansielle instrumenter.

Hensigtsmæssigheden af den foreslåede indregning og måling af finansielle instrumenter jf. IFRS for SMV, sammenholdt med IFRS og ÅRL.

I det følgende kapitel vil jeg forsøge at give læseren et indblik i begrebsrammens generelle retningslinjer for, hvordan årsrapporten skal udformes, for at den bliver informativ for regnskabsbrugere. Derefter vil jeg indføre hensigtsmæssighedsbegreb i min analyse samt argumentere for, hvorvidt det er hensigtsmæssigt at anvende metoder for indregning og måling af finansielle instrumenter efter forslaget til IFRS for SMV, sammenholdt med full IFRS og ÅRL.

Introduktion i begrebsramme.

Årsregnskaber udarbejdes og præsenteres til eksterne regnskabsbrugere af mange virksomheder over hele verden. Selv om sådanne årsregnskaber kan forekomme ensartede fra land til land, er der forskelle, som formentlig skyldes en mangfoldighed af sociale, økonomiske og lovgivningsmæssige forhold samt at forskellige lande ved fastsættelsen af nationale krav har tilgodeset forskellige regnskabsbrugeres behov - denne problemstilling har jeg talt tidligere om. Disse forskelle har medført et antal forskellige definitioner på årsregnskabets elementer, brugen af forskellige kriterier for indregning og måling af poster i regnskabet og andre forskelle.

I dette afsnit redegøres for de teoretiske dele af det regnskabsmæssige indhold - begrebsrammen, der vedrører det regnskabsmæssige grundlag, som har til formål at fastlægge de grundbegreber, der anvendes under udarbejdelsen af regnskaber efter ÅRL og IFRS.

Begrebsrammen i årsregnskabsloven kan siges at bestå af to sæt elementer:

- ✓ Ét sæt elementer, der er ”importeret” fra nyere udenlandske begrebsrammer
- ✓ Et andet sæt elementer, som er ”arvet” fra de tidligere udgaver af ÅRL, og som indimellem er i konflikt med de ”importerede” elementer.

Jeg vil i det følgende kort gennemgå den ”importerede” IASB begrebsramme, efterfulgt af de tillægsregler fra ÅRL, som adskiller sig fra de udenlandske. Den amerikanske (FASB) begrebsramme, på baggrund af hvilken IASB har lavet den ovennævnte IASB begrebsramme, ligger udenfor rammene for mit speciale.

IASB begrebsramme.

IASB har i tilknytning til de internationale regnskabsstandarter udarbejdet en begrebsramme for udarbejdelse og præsentation af regnskaber - *Conceptual Framework*, som ikke er en egentlig standard, men skal blandt andet være til hjælp for IASB ved udviklingen af de pågældende internationale regnskabsstandarter. Ligeledes kan begrebsrammen være af betydning ved anvendelsen og fortolkningen af internationale regnskabsstandarter og ved behandling af emner, som endnu ikke er omfattet af en international regnskabsstandard.

Formål.

IASB begrebsramme fastsætter de begreber, der ligger til grund for udarbejdelse og præsentation af regnskaber til eksterne regnskabsbrugere. Begrebsrammen skal³⁴:

- Være til hjælp for IASB's bestyrelse ved udviklingen af fremtidige internationale regnskabsstandarter og ved gennemgangen af disse
- Være til hjælp for IASB's bestyrelse i dens bestræbelser på at harmonisere bestemmelser, regnskabsstandarter og metoder for præsentation af årsregnskaber ved at skabe et grundlag til begrænsning af antallet af alternative regnskabsmæssige metoder, som er tilladt i henhold til internationale regnskabsstandarter
- Være til hjælp for nationale regnskabsudstedende organisationer og institutioner ved udarbejdelsen af nationale standarter
- Være til hjælp for regnskabsaflæggere ved anvendelsen af internationale regnskabsstandarter og ved behandlingen af de emner, som endnu ikke er omfattet
- Være til hjælp for revisorer, når de skal erklære, hvorvidt et regnskab er aflagt i overensstemmelse med internationale regnskabsstandarter

---

³⁴ Conceptual Framework of Financial Reporting 2001, p.1.

- Være til hjælp for regnskabsbrugere ved fortolkning af regnskabsmæssig information
- Give personer informationen om IASC arbejde i forbindelse med udformning af internationale regnskabsstandards

I de enkelte tilfælde, når der er uoverensstemmelse mellem begrebsrammen og internationale regnskabsstandards, har de internationale regnskabsstandards fortrinsret. IASB arbejder for, at fremtidige regnskabsstandards og begrebsrammen er i overensstemmelse med hinanden.

Anvendelsesområde.

Begrebsrammen omhandler følgende:

- Målsætningen med årsregnskaber
- De kvalitative egenskaber, som afgør nytteværdien af information i regnskabet
- Definition, betingelser for indregning og måling af de elementer, regnskabet indeholder
- Kapitalbegreber og kapitalvedligeholdelsesbegreber - emnet ligger udenfor rammene af specialet og behandles derfor ikke.

Målsætningen med årsregnskaber jf. p.12 er at give information om virksomhedens indtjening, finansielle stilling og ændringer deri, som er til nytte for en bred kreds af regnskabsbrugere ved deres økonomiske beslutninger. Begrebsrammen tager udgangspunkt i investorernes informationsbehov, da dette behov også anses for at opfylde de fleste af behovene hos de andre regnskabsbrugere. Emnet er blevet omtalt i Kapitel 1 i forbindelse med fastsættelsen af gruppen for eksterne regnskabsbrugere. Det påpeges i begrebsrammens p. 13, at årsregnskabet afspejler tidligere begivenheder og ikke nødvendigvis afspejler ikke-økonomiske informationer. Der angives i begrebsrammens p. 14, at forvaltningskontrol af virksomhedens ledelse også er et formål med regnskabet. Begreber finansiell stilling og ændringer deri samt indtjening er udeladt at behandle yderligere i specialet med hensyn til omfanget.

I begrebsrammen anses de **grundlæggende forudsætninger** for at være periodiseringsprincippet - virkningen af transaktioner og begivenheder indregnes når de finder sted og

præsenteres i regnskabet for de regnskabsår, de vedrører, og antagelsen om fortsat drift - ”*going concern*”.

Begrebsrammen opererer med fire primære, *kvalitative egenskaber* jf. p.p. 24-42, som gør årsrapportens information nyttig for regnskabsbrugere - forståelighed, relevans, pålidelighed og sammenlignelighed.

En grundlæggende egenskab ved årsregnskabets information er *forståelighed* for regnskabsbrugere under forudsætning af regnskabsbrugernes kendskab til forretningsmæssige og økonomiske forhold og regnskabsvæsen samt vilje til at studere regnskabsoplysningerne med rimelig omhu. Om informationen er forståelig afhænger således af modtageren, dog må virksomheden ikke udelade oplysninger om komplekse forhold med henvisning til forståelighedskrav.

Informationen er *relevant*, når den øver indflydelse på regnskabsbrugeres økonomiske beslutninger ved at hjælpe dem med at vurdere tidligere, aktuelle eller fremtidige begivenheder eller ved at bekræfte eller korrigere deres tidligere vurderinger - hermed indføres begrebet beslutningsrelevans af den modtagne information. Som eksempel kan nævnes forekomsten af ekstraordinære eller usædvanlige forhold, som - under forudsætning af informationens *væsentlighed* for regnskabet som helhed - kan have indflydelse på regnskabsbrugers økonomiske beslutninger, hvis denne information indeholder fejl eller mangler.

Oplysningernes prognosemæssige og kontrolmæssige informationer er tæt forbundne, således at strukturen og det aktuelle niveau af virksomhedsaktiver, f. eks., hjælper regnskabsbrugere at vurdere virksomhedens evne til at tilpasse sig i kritiske situationer, som den nuværende økonomiske krise, samt at drage fordele hvis omstændighederne tegner for det. Muligheden for at forudsige fremtidige begivenheder afhænger af den måde, hvorpå informationen om tidligere transaktioner og begivenheder præsenteres. Den pågældende information spiller en kontrolmæssig rolle når regnskabsbrugere skal vurdere resultater af planlagte aktiviteter, opfølgning af budgetter, eller i forbindelse med foretagne omstrukturering.

Til beslutningsrelevansbegrebet knyttes også begrebet aktualitet, der betyder, at informationen skal være regnskabsbrugeren tilgængelig inden den mister den fornødne evne til at påvirke regnskabsbrugers beslutninger. Årsrapporten indeholder informationen fra tidligere perioder, som viser, hvor god virksomheden var til at drive sine aktiviteter. Regnskabsbrugere anvender således sidste års tal i sine overvejelser om f.eks. investering eller i forbindelse med finansiering nogle gange flere måneder efter årsafslutning. Det medfører en vis risiko for, at informationen har mistet sin betydning, som det af og til foregår under den nuværende markedskrise.

For at være nyttig må information også være **pålidelig**, det vil sige fri for væsentlige fejl og tendentiøse påvirkninger, så regnskabsbrugere kan stole på, at regnskabet faktisk indeholder det, den enten angiver at indeholde eller med rimelighed kan forventes at indeholde. For at være pålidelig skal årsrapporten:

- Give en troværdig præsentation af virksomheds økonomiske forhold, f.eks. vise de transaktioner og begivenheder, der resulterer i aktiver, forpligtelser og egenkapital i virksomheden på balancedagen, og som opfylder kriterierne for indregning. I visse tilfælde kan målingen af postens økonomiske virkning være så usikker, at virksomhed undlader at indregne dem i regnskabet.
- Angive indhold frem for formalia - den økonomiske realitet skal afspejles og ikke alene den juridiske form. Som et eksempel kan nævnes visse salgsaftaler, der sikrer, at salgsvirksomheden fortsat får det fulde udbytte af de til aktivet knyttede økonomiske fordele. Regnskabsmæssig behandling af den slags aftaler som salg giver ikke en pålidelig fremstilling af transaktionen.
- Være neutral og upartisk - dvs. fri for tendentiøse påvirkninger. Informationen er ikke neutral, hvis den, med henblik på at vise et bestemt resultat, gennem udvælgelse eller undgåelse af udvælgelse påvirker regnskabsbrugers beslutninger
- Være udarbejdet med omhu ved udøvelsen af skøn i forbindelse med usikre forhold, så aktiver eller indtægter ikke står for højt og forpligtelser eller omkostninger for lavt. Det er dog vigtigt, at forsigtighed ikke resulterer i skjulte reserver

- Være i al væsentlighed fuldstændig - dvs. hvis udeladelse kan gøre oplysningerne falske eller misvisende og derfor upålidelige og mangelfulde, hvad angår deres relevans. Fuldstændighed indebærer således, at alt nødvendigt for en troværdig præsentation information skal være med i regnskabet.

Regnskabsbrugerne skal have mulighed for at **sammenligne** virksomhedens årsregnskaber i en årrække vha. sammenligningstal for de forudgående regnskabsår for at kunne identificere udviklingstendenserne i dens økonomiske forhold. Derudover kan regnskabsbrugernes præferencer i forbindelse med ressourceallokering være påvirket når de sammenligner forskellige virksomheds regnskaber. Derfor skal målingen og præsentationen af den økonomiske effekt af ensartede transaktioner og andre begivenheder foretages ensartet for hele virksomheden i årrække samt ensartet for forskellige virksomheder. Desuden skal regnskabsbrugere kunne identificere forskelle i anvendt regnskabspraksis for at kunne drage sine konklusioner.

Det bemærkes, at IASB sammen med amerikanske regnskabsstandardudsteder - FASB - er i gang med at udarbejde en ny begrebsramme. Projektet vil strække sig over flere år og opdelt i otte faser. Til den første fase, som vedrører formålet med finansiel rapportering og regnskabs kvalitative karakteristika, er der udarbejdet et diskussionsoplæg³⁵. Det angives heri, at den information, som skal gives, skal hjælpe brugerne i at forudsige virksomheds fremtidige ind- og udbetalinger - herunder beløb, timing og usikkerhed forbundet hermed. Angivelsen af, at regnskabet også skal give information til forvaltningskontrol af virksomheds ledelse, er slettet i diskussionsoplægget.

Begrebet ”pålidelighed” erstattes med ”troværdig præsentation”. Dette sker, fordi der var blandede opfattelser af, hvad ”pålidelig” betyder. Derudover udgår begrebet ”forsigtighed” som stridende mod kravet om neutralitet. ”Substans frem for formalia” udgår også, for forholdet anses for at være omfattet af ”troværdig præsentation”. Informationen skal således for at give en troværdig præsentation være fuldstændig, neutral og fri fra væsentlige fejl. Udarbejdelse af brugelig regnskabsinformation har to begrænsninger - væsentlighed og omkostninger til fremskaffelse af informationen - disse ligger udenfor rammene for specialet.

---

³⁵ Exposure Draft of an improved Conceptual Framework for financial reporting may 2008.

Diskussionsoplæg opdeler de kvalitative karakteristika i regnskabet således, at de indeholder primære - relevans og troværdig præsentation - og sekundære karakteristika som sammenlignelighed, verificerbarhed, aktualitet og forståelighed. Verificerbarhed vil sige, at uafhængige personer vil kunne opnå konsensus - men ikke nødvendigvis enighed om at informationen enten troværdig præsenterer, det den forgiver at præsentere, eller at den valgte indregnings- eller målingsmetode er anvendt uden væsentlige fejl eller bias.

Årsregnskabets elementer - definition, indregning og måling. Årsregnskabet giver et billede af de økonomiske virkninger af transaktioner og andre begivenheder ved at gruppere dem i ensartede hovedtyper - årsregnskabets elementer - alt efter deres økonomiske egenskaber. Målingen af den finansielle stilling i balancen afspejles gennem aktiver, forpligtelser og egenkapital. Elementer, der vedrører måling af indtjeningen i resultatopgørelsen, er indtægter og omkostninger.

Definitioner på regnskabselementer, som direkte vedrører den finansielle stilling, er som følger:

- ❖ Et aktiv defineres som: ”en af virksomheden kontrolleret ressource som følge af tidligere begivenheder, og hvorfra fremtidige økonomiske fordele forventes at tilgå virksomheden”.
- ❖ En forpligtelse er en aktuel forpligtelse, der hidrører fra tidligere begivenheder, hvis indfrielse forventes at medføre et træk på virksomheds økonomiske ressourcer
- ❖ Egenkapital er den forskelsværdi, der fremkommer, når man fra alle virksomheds aktiver trækker alle virksomheds forpligtelser.

Indtægts- og omkostningselementerne defineres som følger:

- ❖ Indtægter er stigninger i økonomiske fordele i regnskabsåret i form af tilgang eller værdistigning af aktiver eller fald i forpligtelser, som medfører vækst i egenkapitalen, bortset fra stigninger ved indskud fra ejere

- ❖ Omkostninger er fald i økonomiske fordele i regnskabsåret i form af afgang eller værdiforringelse af aktiver eller påtagelse af forpligtelser, som medfører fald i egenkapitalen, bortset fra udlodninger til ejere

En post, der opfylder definitionen på elementer, skal **indregnes** i årsregnskabet, hvis det er sandsynligt, at en form for fremtidig økonomisk fordel forbundet med posten vil tilgå eller fragå virksomheden, og posten har en kostpris eller værdi, som kan måles pålideligt.³⁶ Hermed fastlægges det grundprincip, at indregning skal ske, når definitionskravene for en regnskabsselement er opfyldt, og måling er mulig.

Måling er en proces til opgørelse af de pengebeløb, som elementerne i årsregnskabet skal indregnes til i balancen og resultatopgørelsen. Der anvendes flere forskellige målegrundlag såsom historisk kostpris, dagsværdi, realisationsværdi samt nutidsværdi. Årsregnskabsloven anvender flere kategorier af målegrundlag, som gennemgås i det følgende.

Begrebsrammen i ÅRL. Kvalitetskrav til regnskabsinformation.

Generalklausulen om et retvisende billede i ÅRL § 11³⁷, som er ”arvet” fra den gamle ÅRL 1981, er givet et konkret indhold i § 12, stk. 3. For at årsrapporten kan opfylde regnskabsbrugernes informationsbehov, er det en forudsætning, at årsrapportens informationer:

- relevante til formålet
- Er tilstrækkelig pålidelige i forhold til, hvad regnskabsbrugerne normalt forventer.

Kravet om et retvisende billede af en virksomheds finansielle stilling og udvikling er således en anden formulering af kravet om, at regnskabet skal indeholde relevante og pålidelige oplysninger, der kan bidrage til at forbedre regnskabsbrugernes beslutninger. Det bemærkes, at loven ikke blot tillader, men kræver fravigelse af bestemmelsen i § 11, stk.3, for at kunne overholde det overordnede krav om, at regnskabsbrugeren skal kunne få det rigtige

³⁶ Conceptual Framework of Financial Reporting 2001, p. 83.

³⁷ ÅRL § 11, stk.1: ”Årsrapporten skal give et retvisende billede af virksomhedens og, hvis der er udarbejdet koncernregnskab, koncernens aktiver og passiver, finansielle stilling samt resultatet.”

helhedsindtryk ud fra regnskabet, hvis dette ikke kan opnås ved at give supplerende oplysninger til regnskabet. Der er tale om særlige tilfælde, ifølge bemærkninger til lovforslaget. Der er dog uenighed om, hvor særlig situationen skal være.

Andre nedarvede begrebsbestemmelser, som også er bevaret i loven, er de ”grundlæggende forudsætninger” i § 13 som er følgende:

- Klarhed - regnskabet skal præsenteres så klart og overskueligt som muligt
- Substans frem for formalia - begrebet er gennemgået tidligere
- Væsentlighed - begrebet er ligeledes nævnt før
- Going concern - tilsvarende IASB forudsætning
- Neutralitet - definitionen svarer til IASB ovenfor gennemgaaede
- Periodisering - er ligeledes en af de vigtigste IASB forudsætninger
- Konsistens/reel kontinuitet - regnskabsmetoder skal anvendes ensartet på samme kategori af forhold - dvs. ens regnskabsmetoder over tid og samme metoder på ens forhold
- Bruttoangivelse - der må ikke foretages modregning mellem aktiver og forpligtelser eller mellem indtægter og omkostninger
- Formel kontinuitet - primobalancen for regnskabsåret skal svare til ultimobalancen for det foregående regnskabsår.

Forsigtigheden blev i øvrigt ikke medtaget fra tidligere lovgivning.

Sammenfattende kan lovens begrebsramme karakteriseres ved, at periodisering og kostprisvurdering er mest dominerende. ÅRL er karakteriseret ved at stille noget mere omfattende krav til mindre virksomheders årsregnskaber, end man er forpligtet til i henhold til 4. selskabsdirektiv - især i forbindelse med note- og specifikationskrav.³⁸

---

³⁸ Håndbog i årsrapport, Revifora, 1. udgave, 2004, s. 60.

Kriterier for hensigtsmæssig regnskabsaflæggelse.

Ovenfor i Kapitel 1 har jeg undersøgt, hvilke krav regnskabsproducenterne stiller til den information, de får fra regnskabet. Her, i forbindelse med indførelsen af begrebsrammen, er det relevant at opstille kriterier for hensigtsmæssigheden af den foreslåede i IFRS for SMV regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter i forhold til IAS 39 og ÅRL. Herunder vil jeg analysere, om der er tale om væsentlige forskelle i de ovennævnte regelsæt, og om der er tale om lempelse eller stramning i forhold til full IFRS og årsregnskabslov.

Overordnet er der to parter, som skal vurdere hensigtsmæssigheden - regnskabsproducenter og eksterne regnskabsbrugere. De førstnævnte prioriterer omkostningsminimeringer højest, som jf. Kapitel 1 er væsentlig hos mindre virksomheder, og ikke er af stor betydning i større virksomheder, idet omkostninger til regnskabsudarbejdelse vægter mindre blandt øvrige administrative omkostninger. Derudover skal kvaliteten af regnskabet være rimelig nok for at opfylde alle krav, der stilles til regnskabsudarbejdelse af de respektive regnskabsregelsæt - ikke højere end det er nødvendigt for at holde omkostningerne nede. Derudover har mindre virksomheder forretningsmæssig interesse for en minimal gennemsigtighed af regnskabsinformation - der er tale om forretningshemmeligheder overfor konkurrenter.

Eksterne regnskabsbrugere har interesse i at informationen er af så høj kvalitet som muligt, dog uden at være overflødig. Hermed kommer kvalitative kriterier, omtalte i IASB begrebsramme, på banen - forståelighed, relevans, pålidelighed, sammenlignelighed samt forståelighed. Graden af betydning af de kvalitative kriterier er forskellig i forskellige regnskabsbrugernes økonomiske beslutninger.

Finansielle instrumenter.

Bestemmelser om finansielle instrumenter findes i årsregnskabslovens § 26, 33,36-37,48-50,53,67,89 og 93 samt IFRS 7, IAS 1, IAS 32, IAS 39 og IFRIC 9. Jeg gennemgår først de internationale bestemmelser, og efterfølgende bestemmelserne i ÅRL. Jeg afslutter afsnittet med at analysere bestemmelserne om finansielle instrumenter i IFRS for SMV's kapitel 12

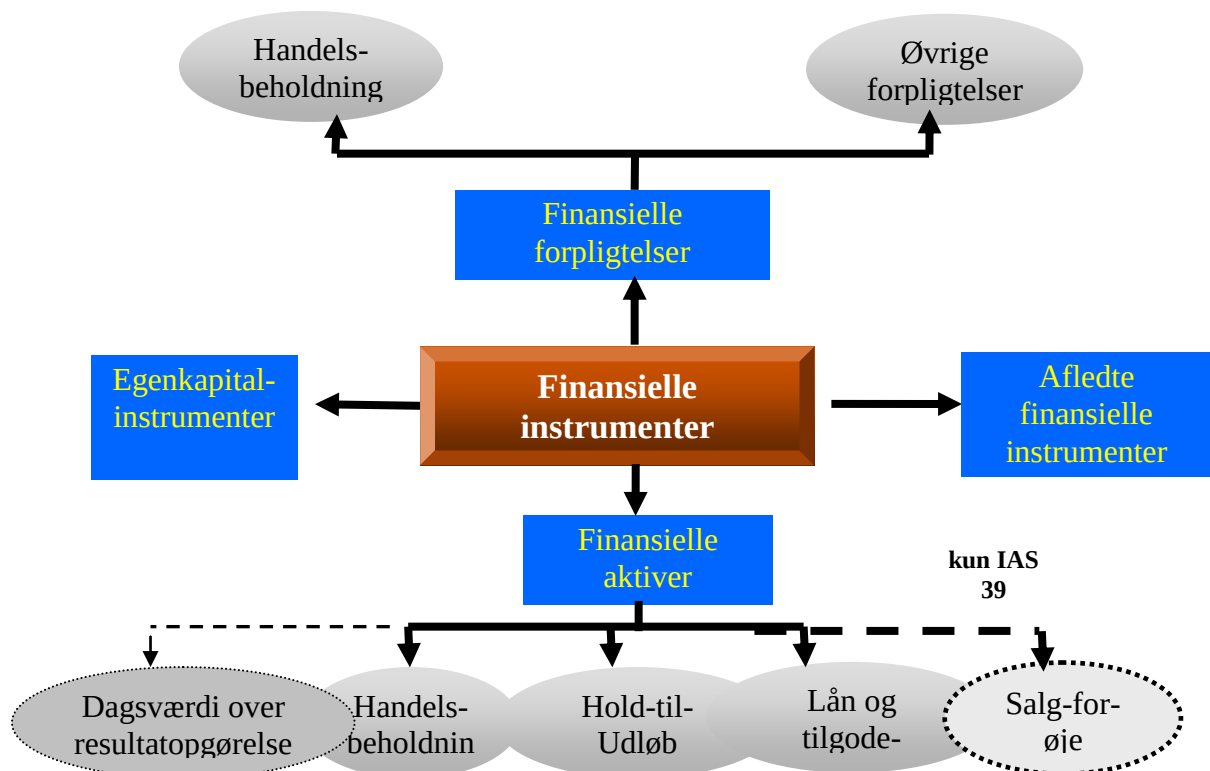
med henblik på at fastlægge hensigtsmæssigheden af den foreslåede regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter.

Full IFRS.

Finansielle instrumenter omfatter enhver aftale, der udgør en finansiell aktiv i en virksomhed, og en modsvarende finansiell forpligtelse eller et egenkapitalinstrument i en anden virksomhed.

IAS 39 indeholder bestemmelser for indregning og måling af finansielle instrumenter, som består jf. IAS 32 af fire kategorier: finansielle aktiver, herunder egenkapitalinstrumenter, finansielle forpligtelser samt afledte finansielle instrumenter, som vist i Figur 7 nedenfor.

Figur 7. Oversigt over kategorier af finansielle instrumenter efter IAS 39.

Kilde: Selvopstillet

IAS 39 omfatter:

- Alle finansielle instrumenter bortset fra kapitalandele i dattervirksomheder, associerede virksomheder og joint ventures
- Råvarekontrakter, hvis de afregnes netto. Der er en tendens til stramning: råvarekontrakter anses også som (afledte) finansielle instrumenter, hvis historik for videresalg umiddelbart efter levering peger på, at disse erhverves med henblik på at opnå fortjeneste.

Derudover indeholder IAS 32 bestemmelserne om klassifikation af instrumenter af finansiell karakter samt en række oplysningsbestemmelser, IAS 1- krav om oplysninger om kapitalforhold og IFRS 7 - oplysningskrav i regnskabet. De ovennævnte emner vil ikke blive yderligt behandlet i specialet.

Finansielle aktiver og finansielle forpligtelser defineres i standarderne som vist i Tabel 4.

Eksempler på finansielle aktiver:

- aktier,
- obligationer,
- likvide midler,
- tilgodehavender
- udlån
- afledte finansielle instrumenter

Eksempler på finansielle forpligtelser:

- optagelse af realkreditlån eller banklån,
- udstedelse af obligationer og tilsvarende gældsforpligtelser
- handelsforpligtelser

Tabel 4. Oversigt over IAS 32's definitioner af finansielle aktiver og -forpligtelser.

Finansielle aktiver	Finansielle forpligtelser
Aktiver i form af: * likvider * aftalt ret til at modtage likvider eller andre finansielle aktiver fra tredjemand * aftalt ret til at udveksle finansielle aktiver eller forpligtelser med tredjemand på vilkår, der kan være gunstige * afledte finansielle instrumenter med virksomhedens egne aktier som det underliggende, når de afvikles med kontant nettoafregning, og/eller når udnyttelseskursen er variabel * ikke-afledt finansielt instrument, hvor virksomheden er forpligtet til at modtage et variabelt antal egne aktier * ret over egenkapital i en anden virksomhed	Forpligtelser i form af: * aftalt pligt til at afgive likvider eller andre finansielle aktiver til tredjemand * aftalt pligt til at udveksle finansielle aktiver eller forpligtelser med tredjemand på vilkår, der kan være ugunstige * afledte finansielle instrumenter med virksomhedens egne aktier som det underliggende, når de afvikles med kontant nettoafregning, og/eller når udnyttelseskursen er variabel * ikke-afledt finansielt instrument, hvor virksomheden er forpligtet til at levere et variabelt antal egne aktier

Kilde: Selvopstillet

Virksomhedens egne aktier er derimod ikke finansielle instrumenter, men anses som egenkapital. Visse instrumenter baseret på virksomheds egne aktier skal imidlertid klassificeres som finansielle instrumenter. Regelsættet herfor er meget komplekst og vil ikke blive behandlet yderligere i specialet.

Et **egenkapitalinstrument** er enhver kontrakt, der giver ret til en virksomheds aktiver efter reduktion af virksomhedens forpligtelser som følger:

- Kapitalandele

- Optioner på at erhverve/tegne kapitalandele

Afgørende for sondringen mellem gældsforpligtelser og egenkapital er, om virksomheden har en ubetinget ret til undgå at skulle afregne instrumentet med likvider eller andre finansielle instrumenter. Hvis modparten har en ubetinget ret til at kræve likvider udbetalt, er der således tale om gældsforpligtelse - uden at det tages hensyn til sandsynligheden for, om modparten rent faktisk vælger at udnytte muligheden. Indeholder et instrument såvel et egenkapitalelement som et gældselement f.eks., skal det deles op i de enkelte bestanddele.

Hovedreglen i IAS 39 er, at finansielle aktiver og forpligtelser **indregnes**, når virksomheden bliver part i en kontrakt. Dog medfører indgåelse af en bindende aftale om levering af varer eller serviceydelser ikke indregning, før en af parterne har leveret. Tilsvarende indregnes sandsynlige fremtidige transaktioner ikke.

Finansielle instrumenter skal ved **første indregning** måles til dagsværdi, som typisk er den pris, virksomheden har modtaget eller betalt. Bortset fra de tilfælde, hvor instrumentet efterfølgende måles til dagsværdi over resultatopgørelsen, indregnes transaktionsomkostninger i værdien ved første indregning.

Efterfølgende skal finansielle instrumenter, afhængig af deres kategorisering, **måles** til enten dagsværdi, amortiseret kostpris eller i sjældne tilfælde kostpris. Jeg vil definere dagsværdien som det beløb, aktivet kan afsættes til, eller en forpligtelse kan indfries til, ved en handel mellem kvalificerede, villige og indbyrdes uafhængige parter. Amortiseret kostpris er det beløb, hvormed et finansielt aktiv eller en finansiell forpligtelse oprindeligt er målt, med fradrag af betalte afdrag på hovedstolen, med tillæg eller fradrag af akkumuleret amortisering af en eventuel forskel mellem dette oprindelige beløb og beløbet, der betales ved udløb (kurstab eller -gevinst) samt med fradrag af eventuel nedskrivning ved værdiforringelse eller uerholdelighed. Oversigt over målingsbestemmelserne for finansielle aktiver og -forpligtelser vises i Tabel 5.

Tabel 5. Måling af finansielle aktiver og -forpligtelser i henhold til IAS 39.

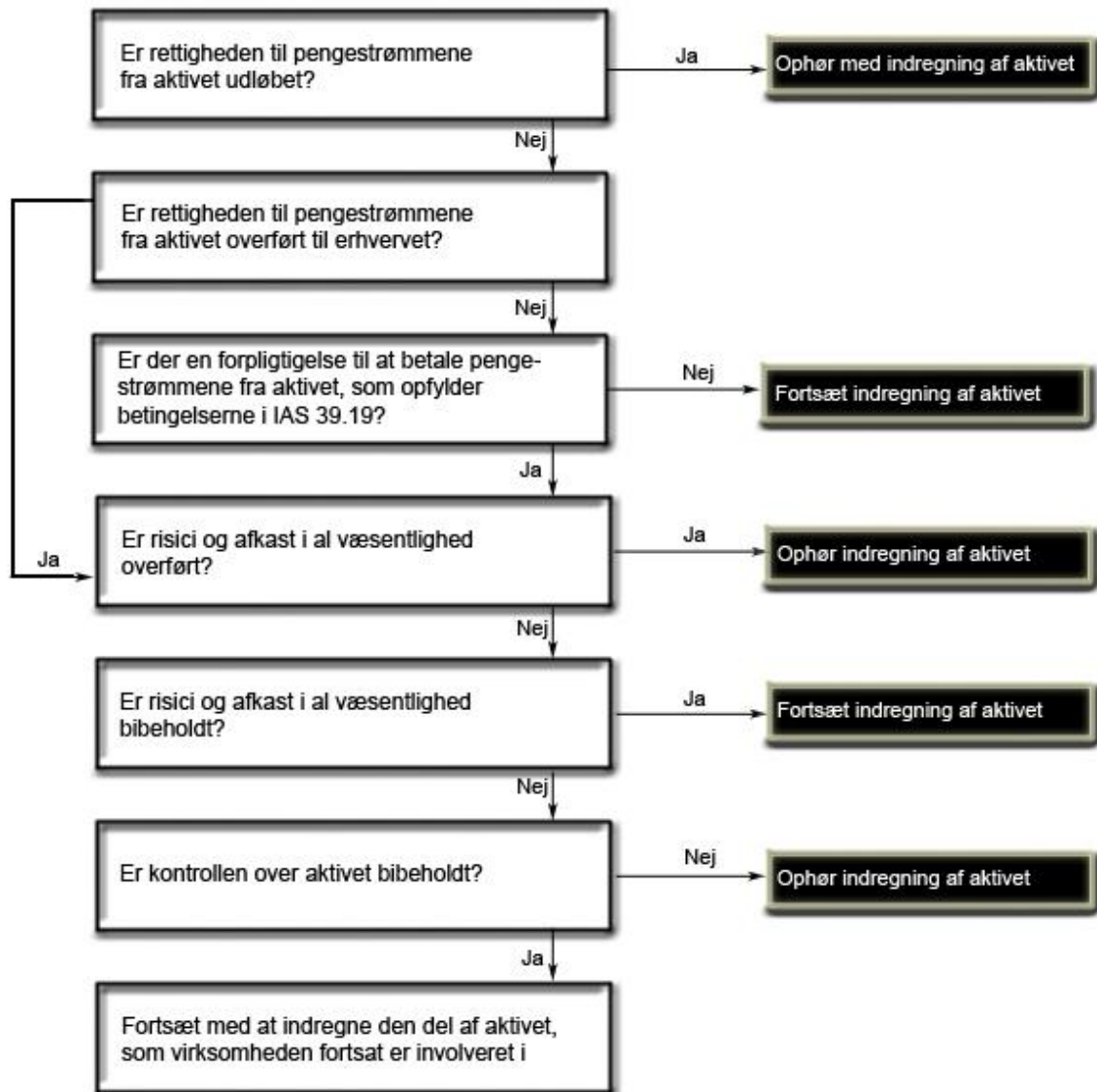
Kategori	Måling	Indregning af værdireguleringer
Finansielle aktiver		
Finansielle aktiver målt til dagsværdi via resultatopgørelsen	Dagsværdi	Resultatopgørelsen
Udlån og tilgodehavender	Amortiseret kostpris	Resultatopgørelsen
Hold-til-udløb	Amortiseret kostpris	Resultatopgørelsen
Disponibel for salg	Dagsværdi	Egenkapital
Finansielle forpligtelser		
Finansielle forpligtelser målt til dagsværdi via resultatopgørelsen	Dagsværdi	Resultatopgørelsen
Andre finansielle forpligtelser	Amortiseret kostpris	Resultatopgørelsen

Kilde: Selvopstillet

IAS 39 indeholder endvidere kriterier for, hvorledes nedskrivningsbehov på finansielle aktiver skal vurderes samt regler for ophør med indregning af finansielle instrumenter. Ved overdragelse af finansielle aktiver skal virksomheden vurdere, om den fortsat i al væsentlighed er eksponeret for de risici og fordele, der er knyttet til instrumentet. Er det tilfældet, ophører indregning ikke. Hvis ikke kontrollen med aktivet er overført, forbliver instrumentet indregnet i forhold til virksomhedens fortsatte involvering. Disse regler medfører eksempelvis, at en virksomhed ikke kan ophøre med indregning af en portefølje af tilgodehavender, som er solgt til tredjepart, såfremt virksomheden har afgivet en garanti til dækning af fremtidige tab på tilgodehavende.

Ophør med indregning af finansielle aktiver illustreres ved hjælp af følgende diagram, som et eksempel for de handlinger, virksomhed skal gå igennem for at fjerne aktivet fra balancen.

Figur 8. Beslutningstræ ved ophør med indregning af finansielle aktiver.

Kilde: selvopstillet

Afledte finansielle instrumenter omfatter f.eks. terminskontrakter, optioner og rente- eller valutaswaps. Afledte finansielle instrumenter defineres i IAS 39 som et finansielt instrument eller anden form for kontrakt:

- Hvis værdien ændres som følge af ændringer i en specifik rentesats, værdipapirkurs, råvarepris, valutakurspris- eller renteindeks, kreditindeks eller lignende variabler
- Som ved indgåelsen ikke kræver eller kun kræver en mindre nettoinvestering i forhold til andre typer kontrakter med samme eksponering for værdiudsving
- Og som afregnes på et fremtidigt tidspunkt.

Afledte finansielle instrumenter omfatter således både forwardbaserede (begge parter er forpligtede til at opfylde aftalen) og optionsbaserede (hvor en part kan vælge, om kontrakten skal opfyldes) kontrakter.

Afledte finansielle instrumenter er altid kategoriseret som Handelsbeholdning, medmindre de er dedikeret som regnskabsmæssig afdækning, jf. nedenfor. Afledte finansielle instrumenter skal på tidspunktet for første indregning måles til dagsværdi, som typisk udgør 0 kroner (for forwardbaserede instrumenter), eller betalt /modtaget præmie (for optionsbaserede instrumenter). Afledte finansielle instrumenter skal altid indregnes på handelsdatoen. Efterfølgende skal instrumenterne måles til dagsværdi. Dagsværdireguleringer indregnes i resultatopgørelsen, når de opstår, jævnfør dog særlige regler for regnskabsmæssig afdækning, som gennemgås i det følgende.

Ved **afdækning** forstås, at et finansielt instrument benyttes til at eliminere eller reducere værdiudsving på aktiver, forpligtelser eller pengestrømme. De risici, der kan afdækkes, omfatter kvantificerbare finansielle risici i form af f.eks.:

- ✓ Rente-, valuta- og kreditrisici knyttet til monetære finansielle instrumenter (fordringer og gæld) og forventede transaktioner og
- ✓ Prisisici på ikke monetære finansielle instrumenter (aktier med videre) og ikke finansielle aktiver (f.eks. varebeholdninger).

En afdækning kan eksempelvis være i form af indgåelse af en renteswap til afdækning af rentebetalingerne på et variabelt forrentet lån. **Regnskabsmæssig afdækning** betyder klassifikation af et eller flere afdækningsinstrumenter, så ændringer i disses dagsværdi helt eller delvis udligner ændringen i den afdækkede posts dagsværdi eller pengestrømme.

Reglerne om regnskabsmæssig afdækning har til formål at sikre, at værdireguleringer på det afdækkede og det finansielle instrument, der benyttes til afdækningen, indregnes i samme periode. IAS 39 indeholder strenge kriterier for, at virksomhederne kan anvende disse regler. Eksempelvis skal der forud for indgåelse af afdækningsforretning foretages en specifik identifikation af såvel det afdækkede som afdækningstransaktionen. Det skal dokumenteres, at afdækningen overholder virksomhedens afdækningspolitik, og det skal dokumenteres, at afdækningen forventes at være effektiv i hele løbetiden.

IAS 39 omfatter tre former for regnskabsmæssig afdækning:

- Dagsværdiafdækning, hvor dagsværdien af et allerede indregnet aktiv eller forpligtelse afdækkes (*Fair value Hedge*)
- Pengestrømsafdækning, hvor forventede pengestrømme eller fremtidige pengestrømme fra et eksisterende aktiv eller forpligtelse afdækkes (*Cash flow hedge*)
- Afdækning af valutakursrisikoen på nettoinvesteringen i en udenlandsk enhed med en anden funktionel valuta end moderselskabet (*Hedge of a net investment in a foreign entity*)

Den regnskabsmæssige behandling af afdækningsforretningen afhænger af, hvilken type afdækning der anvendes.

IAS 39 indeholder restriktive betingelser for, at poster regnskabsmæssigt kan behandles som afdækkede positioner:

- ✓ Der skal etableres en skriftlig politik for regnskabsmæssig afdækning af finansielle risici, som skal være i overensstemmelse med virksomhedens finansielle risikostyringspolitik
- ✓ Forud for indgåelse af afdækningsforretningen skal ledelsen etablere en formel dokumentation, der for hver afdækningsforretning som minimum skal indeholde:
  - Kontrol af, at virksomhedens risikostyringspolitik er overholdt

- Identifikation af afdækningsforretningen og det afdækkede
- Identifikation af den risiko, der afdækkes
- Beskrivelse af, hvordan virksomheden vil måle effektiviteten
- ✓ Afdækningen skal på et tidspunktet for indgåelsen af afdækningsforretningen forventes at være meget effektiv (80-125 %) med hensyn til at kunne absorbere værdiudsving på det afdækkede
- ✓ Effektiviteten skal kunne måles løbende, hvilket betyder, at:
  - Dagsværdien eller pengestrømme på det, der afdækkes, skal kunne måles pålideligt
  - Dagsværdien på afdækningsforretningen skal kunne opgøres pålideligt
  - Afdækningen skal kunne dokumenteres at have været effektiv i hele rapporteringsperioden og hele løbetiden
- ✓ Ved regnskabsmæssig afdækning af en forventet, fremtidig pengestrøm skal det på afdækningstidspunktet - ud over ovenstående kriterier - være meget sandsynligt (mere end 50 %), at den afdækkede, fremtidige transaktion gennemføres.

IAS 39 kræver, at der løbende foretages opgørelse af effektiviteten af afdækningen. Det betyder som minimum, at effektiviteten skal vurderes på balancedagen for årsrapporten og i forbindelse med andre regnskabsrapporteringer, f.eks. halvårsrapporter.

Som det fremgår af Figur 7, inddeles **finansielle aktiver** af fire kategorier:

- Finansielle aktiver, der måles til dagsværdi via resultatopgørelsen
  - Handelsaktiver (herunder alle afledte finansielle instrumenter)
  - Finansielle aktiver, målt til dagsværdi via resultatopgørelsen
- ”Hold-til-udløb”

- Udlån og tilgodehavender, der hidrører fra virksomheden selv
- Aktiver med salg-for-øje (efter IAS 39)

Finansielle aktiver måles til dagsværdi på erhvervelsestidspunkt. Hvor dagsværdien afviger fra det beløb, der faktisk er betalt, kan forskellen kun indregnes straks i resultatopgørelsen, hvis dagsværdien opgøres med reference til et aktivt marked eller baseres på en værdiansættelsesmodel, der udelukkende benytter data, der kan observeres i markedet (rente, valuta). I andre tilfælde indregnes gevinst/tab først i takt med, at de underliggende faktorer, f.eks. renten, ændrer sig.

Finansielle aktiver disponeret til salg samt hold-til-udløb kategorier er udeladt i IFRS for SMV. Dette er bestemt en lempelse i forhold til full IFRS. Med hensyn til specialets omfang, laver jeg yderligere afgrænsning ved ikke at behandle disse to kategorier i dette speciale.

Finansielle aktiver, der måles til dagsværdi via resultatopgørelsen indeholder, jf. ovenstående, to kategorier, som omtales i det følgende.

Handelsbeholdning omfatter de finansielle aktiver, hvor virksomheden har til hensigt at opnå en gevinst på kort sigt og afledte finansielle instrumenter med positiv dagsværdi, undtaget afledte finansielle instrumenter, som anvendes til regnskabsmæssig afdækning.

Finansielle aktiver målt til dagsværdi over resultatopgørelsen omfatter de finansielle aktiver, som virksomheden på tidspunktet for første indregning har henført til denne kategori.

Udlån og tilgodehavender - til denne kategori hører tilgodehavender med bestemte eller bestemmelige betalinger, som ikke er noterede værdipapirer. Den omfatter lån og tilgodehavender, som virksomheden selv har etableret, enten ved direkte udlån af penge eller ved levering af varer eller serviceydelser samt købte udlån eller porteføljer af udlån.

Udlån og tilgodehavender i denne kategori måles til amortiseret kostpris, jf. ovenfor, som medfører krav om en nedskrivning, når der er såkaldt objektiv dokumentation for, at aktivet har været udsat for værdifald. Nedskrivning skal foretages, når de forventede fremtidige udiskonterede pengestrømme er lavere end forventet på købs- eller udstedelsestidspunkt.

Forhold, der kan tilskrives ”markedet” - for eksempel fald i en aktiekurs under finanskrisen - er ikke udtryk for et sådant værdifald. Har udsteder derimod påviselige finansielle problemer, vil det være tale om værdifald. Indtræffer der efterfølgende forhold, der indebærer, at de forventede fremtidige pengestrømme alligevel ikke bliver reduceret, tilbageføres nedskrivningen.

Finansielle forpligtelser inddeles if. IAS 39 i følgende kategorier:

- Finansielle forpligtelser, der måles til dagsværdi via resultatopgørelsen
  - Handelsbeholdning
  - Finansielle forpligtelser, målt til dagsværdi via resultatopgørelsen
- Andre finansielle forpligtelser

Regler og betingelser for indregning, måling og reguleringer af dagsværdi af finansielle forpligtelser målt til dagsværdi via resultatopgørelsen og for finansielle aktiver fra samme underkategori er meget ens, hvorfor jeg fravælger at gentage dem i dette afsnit.

Andre finansielle forpligtelser indeholder alle finansielle forpligtelser, der ikke kategoriseres som finansielle forpligtelser, målt til dagsværdi via resultatopgørelsen eller som handelsbeholdning.

Andre finansielle forpligtelser skal måles til amortiseret kostpris ved brug af den effektive rentes metode. Det betyder, at eksempelvis et kurstab ved optagelse af et realkreditlån indregnes i resultatopgørelsen over lånets løbetid. Det samme gælder låneomkostninger.

En finansiell forpligtelse ophører, når den indfries, eller når debitor løses fra sine forpligtelser af lovgivningen eller ved aftale med kreditor. Forskellen mellem forpligtelsens regnskabsmæssige værdi og indfrielsesbeløbet indregnes i resultatopgørelsen.

Præsentation af finansielle instrumenter er ikke omfattet af mit speciale.

Årsregnskabslov.

Der er i det væsentligste overensstemmelse mellem ÅRL og IAS 39 vedr. indregning og måling af finansielle instrumenter. IAS 39 er generelt mere restriktiv end ÅRL. Det betyder, at opfyldelse af bestemmelserne i IAS 39 som udgangspunkt medfører, at bestemmelserne i ÅRL tillige er opfyldt. Der er dog visse forskelle i bestemmelserne, som jeg med hensyn til opgaveomfanget er nødt til at forkorte til kun at omfatte forskelle, uden at gå i dybden med disse.

Kategorisering af finansielle instrumenter.

Der er ingen "Disponible for salg" kategori. Sådanne aktiver skal indgå i Handelsbeholdning. Det betyder, at dagsværdireguleringer altid skal indregnes i resultatopgørelsen, og ikke på egenkapitalen.

Derudover er der begrænsninger i muligheden at henføre visse aktiver og forpligtelser i "Dagsværdi over resultatopgørelsen" kategorien. Aktiver, der skal holdes til udløb og aktiver udstedt af virksomheden selv, kan således ikke henføres til denne kategori, men skal i alle tilfælde måles til amortiseret kostpris.

Ophør med indregning af finansielle forpligtelser.

IAS 39 indeholder en regel om, at ophør med indregning af en finansiell forpligtelse kan undgås ved låneomlægning, hvor modparten fortsat er det samme, såfremt betingelserne for det nye lån ikke afviger væsentligt fra det oprindelige lån. En væsentlig ændring er defineret som en ændring på 10 % eller mere i tilbagediskonteret pengestrøm mellem det oprindelige lån og det nye lån (beregnet på baggrund af den effektive rente for det oprindelige lån). ÅRL indeholder ikke en tilsvarende bestemmelse, men det antages, at reglen er tillige er gældende for virksomheder, der aflægger årsrapporten efter ÅRL. Forening for Statsautoriserede Revisorer (FSR) har udtalt, at kravet om ens modpart ikke er gældende efter ÅRL. Forholdet afgøres udelukkende af, om betingelserne ikke er væsentligt ændrede i henhold til 10 % - reglen.

Måling af finansielle instrumenter, hvis dagsværdi ikke kan opgøres pålideligt.

IAS 39 kræver brug af kostpris på egenkapitalinstrumenter, der efter standarden skal måles til dagsværdi, men hvor dagsværdien ikke kan opgøres pålideligt. Derimod forudsættes det af standarden, at der altid kan opgøres en dagsværdi på fordringer. ÅRL kræver anvendelse af kostprisen, hvis der ikke er muligt at opgøre dagsværdien på fordringen, der skal måles til dagsværdi.

Regnskabsmæssig afdækning.

Årsregnskabslovens substanskrav indebærer, at udgangspunktet for anvendelse af regnskabsmæssig afdækning er, at en økonomisk afdækning også skal afspejle sig i årsrapporten. Der er dog ikke så restriktivt dokumentationskrav, som IAS 39 foreskriver. ÅRL's dokumentationskrav og effektivitetstest afhænger i høj grad af omfanget af virksomhedens brug af f.eks. afledte finansielle instrumenter til regnskabsmæssig afdækning. Det vil sige, hvis den generelle afdækningspolitik bliver dokumenteret mere udførligt, vil det i en vis udstrækning være muligt at reducere dokumentationen for den enkelte afdækningsforretning.

IFRS for SMV

IFRS for SMV tilbyder mere enkel klassifikation af finansielle instrumenter end i full IFRS. Der kun er to kategorier af finansielle aktiver - udlån og tilgodehavender, der hidrører fra virksomheden selv samt handelsbeholdning - i stedet for fire, hvilket medfører lettere håndtering af disse. Derudover er reglerne for nedskrivning og regnskabsmæssig afdækning af finansielle risici - *hedge accounting* blevet mere simple. Finansielle instrumenter, der opfylder visse karakteristika, måles til kost eller amortiseret kostpris fratrukket eventuelle nedskrivninger. Øvrige finansielle instrumenter måles til dagsværdi.

Bestemmelser om, hvornår indregning ophører, er blevet gjort simplere. Der er ikke nogle særlige krav om vurdering af, hvorvidt kontrollen, væsentlige risici og afkast, tilknyttet til det pågældende aktiv, er overdraget til køberen.

I relation til den regnskabsmæssige afdækning er vurderingen af, om sikringen er effektiv, mindre restriktiv end i IAS 39. Til gengæld tillades ikke regnskabsmæssig afdækning ved

anvendelse af egenkapital eller gældsinstrumenter. Ej heller kan regnskabsmæssig afdækning foretages ved anvendelse af en optionsbaseret afdækningsstrategi.

Endelig er regnskabsmæssig afdækning af porteføljer ikke muligt.

Finansielle instrumenter nævnes i *Field Test*³⁹, gennemført af Accounting Standards Committee i Tyskland, som et af de sværeste emner. Området er relevant for alle virksomheder, der anvender finansielle instrumenter. De fleste deltagere i testen bemærker, at det er nødvendigt at tilføje flere eksempler, at anvende mere simpelt sprog og færre abstrakte vendinger. Deltagerne ønsker, at der anvendes amortiseret kostprismodel i stedet for dagsværdimodel som standard kategori for måling af finansielle instrumenter, især for debitorer og gældsinstrumenter. Dette blev taget i betragtning, således at det seneste udkast nævner amortiseret kostpris som den første målingsmetode, dog på visse betingelser.

Deltagerne havde forskellige meninger omkring omkostningseffektiviteten af udarbejdelsen af regnskabet efter SMV-standarden. Større selskaber mente, at det er nemmere at anvende standarden, mens de mindre virksomheder, som oprindeligt ikke bruger finansielle instrumenter, ikke har opnået nogen besparelser.

Det konkluderes, at yderligere lempelser på området er nødvendige for at imødekomme virksomhedens ønske om at reducere omkostninger til udarbejdelse af regnskaber.

Delkonklusion.

Som nævnt tidligere, blev der ikke udarbejdet en selvstændig begrebsramme for SMV'er. Begrebsrammen fra den gældende full IFRS er blevet anvendt, og her vil virksomheder, der nu anvender full IFRS til udarbejdelse af deres regnskaber, få en stor glæde af den nye begrebsramme, som jeg har omtalt tidligere.

Den regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter er blevet gjort mere simpel efter IFRS for SMV, men der mangler yderligere lempelser, hvis en væsentlig reduktion af omkostninger til udarbejdelse af regnskaber for mindre virksomheder skal imødekommes.

---

³⁹ Report on the Field Tests in Germany regarding the ED - IFRS for SME, s. 12-13.

Væsentlige lempelser på området finansielle instrumenter relaterer sig til sikringsinstrumenter, men små virksomheder anvender normalt ikke denne kategori.

Der kan ikke påvises væsentlige besparelser til udarbejdelse af regnskabet under IFRS for SMV, ikke kun på det udvalgte område, men helt generelt. Derudover bemærkes utallige henvisninger til full IFRS, som ikke er helt i mål med ”*stand alone*” standard.

Konklusion.

I nærværende afhandling har jeg søgt at besvare følgende problemformulering:

Hvem er den udarbejdede regnskabsinformation relevant for - dansk og international målgruppe for SMV standard - set med regnskabsbrugernes og producenteres øjne?

Hvad indeholder IFRS for SMV, principper for opbygning af standarden samt en overordnet gennemgang af ændringer/afviste forslag til ændringer i den regnskabsmæssige behandling af de for SMV udvalgte områder, sammenholdt med full IFRS, ÅRL og den danske regnskabsvejledning for små virksomheder.

Hensigtsmæssighed af den foreslåede indregning og måling af finansielle instrumenter jf. IFRS for SMV, sammenholdt med IFRS og ÅRL.

Konklusionen på den første del af problemformuleringen er, at der er et vis behov for en fælles international regnskabsstandard blandt danske regnskabsproducenter og regnskabsbrugere. Der er dog svært at fastsætte kriterier for analyse af, hvem er IFRS for SMV er relevant for her i Danmark. Jeg har forsøgt at inddrage forskellige kriterier såsom international samhandel, kapitalmarked samt udenlandske investorer. Der er hovedsagelig større virksomheder blandt SMV'er, der interesserer sig i standarden på grund af højere internationalisering i forhold til små, og især mikrovirksomheder. Det var ikke attraktivt at søge kapital på det internationale kreditmarked - indtil på det sidste - da renten i Danmark var lavere end den internationale. Gennemgang af udenlandsk ejede virksomheder har påvist, at der kun er omkring 3000 virksomheder, der ejes af en udenlands ejer. Det ovenstående giver anledning til at konkludere, at der ikke er et stort behov for en international standard for SMV'er, som favner for bredt ved at samle de relativt store virksomheder med 250 ansatte, og enkeltmandsvirksomheder, under et tag.

IFRS for SMV har det formål, at tilgodese behovet for regnskabsinformation af SMV's regnskabsbrugere, derfor defineres regnskabsbrugere mere snævert i forhold til full IFRS. Årsregnskabslov er stakeholder-orienteret, mens IFRS har investorer som den vigtigste brugergruppe.

Problemformulerings andet spørgsmål handler om selve standarden, dens indhold, koncepter og principper for opbygning. Jeg har gennemgået de forskelle, der blev foretaget i IFRS for SMV i forhold til full IFRS med henblik på at reducere omfanget af regnskabsudarbejdelse og for at opfylde regnskabsbrugernes behov for regnskabsinformation af høj kvalitet.

Problemformuleringens tredje del handler om finansielle instrumenter - et af de sværeste emner at forstå. Jeg har tilføjet begrebsrammen for udarbejdelse af regnskaber efter full IFRS sammenholdt med årsregnskabslovens begrebsramme, idet IFRS for SMV anvender IFRS begrebsrammen. Det bemærkes, at IFRS begrebsramme ikke opfylder de specifikke behov for regnskabsinformation, som stilles af SMV's regnskabsbrugere.

Der er visse områder indenfor den regnskabsmæssige behandling af finansielle instrumenter, hvor det ville være mere fordelagtigt at anvende IFRS for SMV i forhold til full IFRS, idet en del specifikke krav er blevet forenklet, såsom fjernelse af to ud af fire grupper af finansielle aktiver, lettere nedskrivning og regnskabsmæssig afdækning af finansielle risici, ophør med indregning samt mindre restriktiv krav til vurderingen af effektiviteten af sikringsinstrumenter.

På andre områder kom der visse begrænsninger, såsom at der ikke tillades regnskabsmæssig afdækning ved anvendelse af egenkapital, gældsinstrumenter eller af en optionsbaseret afdækningsstrategi. Endelig er regnskabsmæssig afdækning af porteføljer ikke tilladt.

Der kan med fordel anvendes et mere simpelt sprog, udarbejdes vejledninger til implementering og ydes yderligere hjælp i forbindelse med indførelse af standarden. Det vil reducere omfanget af en regnskabsudarbejdelse, og hermed omkostninger til udarbejdelse af regnskaber.

Der var indtil videre ikke mange bemærkninger fra eksterne regnskabsbrugeres side om manglende information i regnskaber, som udarbejdes på baggrund af reglerne i IFRS for SMV, men der mangler generelt viden og undersøgelser af standardens funktionalitet.

Executive Summary

The international accounting profession is aiming towards developing a single set of high quality, understandable and enforceable global accounting standards. The International Accounting Standards Board (IASB) has developed International Financial Reporting Standards (IFRS) mainly aimed at large corporations of public interest. So far, there has been little focus on developing standards specifically aimed at small and medium-sized entities (SME).

In many countries national accounting standards relevant for SME have to a large extent been aligned with the IFRS. However, differences between local regulation and IFRS exist. These differences differ from country to country.

IASB are currently developing a special simplified accounting standard aimed at SME. The Draft IFRS for Small and Medium-sized Entities, forms the basis for this Master's Thesis.

The Thesis addresses the following issues:

1. Who will benefit from the use of IFRS for SME?
2. What is the content of IFRS for SME? We will focus on performing a review of changes / rejected proposals in the accounting policies applied within the specific areas selected for SME, compared with full application of IFRS, the Danish Financial Statements Act, and Danish Audit Guidelines for small entities.
3. The appropriateness of the proposed recognition and measurement criteria of financial instruments as per. IFRS for SME, compared with IFRS and the Danish Financial Statements Act.

Part 1

Danish as well as international companies are divided into groups based on quantitative criteria such as size of their turnover, total assets and number of employees. There are big differences in the size of the entities classified within the SME group. Small one-man owned entities are at the bottom of the scale and the medium-sized entities are at the top.

The vast majority of all companies in Denmark and the EU are classified as SME. A significant amount of entities in Denmark falls within the definition of being ‘micro companies’ due to the number of employees. Lack of information about total turnover and total assets in the different countries makes it extremely difficult to make a precise estimate of the number of SME compared with large corporations.

The framework behind the Danish Financial Statements Act assumes a wider group of financial statements users when compared to IFRS. The Danish Financial Statements Act considers all stakeholders to be the primary users, as opposed to full IFRS where investors and shareholders are selected as primary users. The Danish Accounting Guidelines for small entities do not include a special definition of users, but uses the definition used in the Danish Financial Statements Act. IFRS for SME has a narrower definition of the users of financial statements compared to the full IFRS. The aim is to meet the needs of a typical user of the financial statements. Investors are in general not specifically included within the group of primary users.

It is my view, that the need for international accounting regulation for Danish SME is limited due to the fact that international trade, finance, and ownership amongst Danish SME is limited. In particular the smallest one-man owned entities hardly ever trade internationally. Compared with other countries in the EU there are very few SME’s in Denmark that are owned by shareholders outside of Denmark. Consequently, the need for IFRS for SME is limited.

It is difficult to assess the need for an international accounting standard within EU. Although there is a considerable amount of SME, there is hardly any knowledge in the different EU countries about whether it is of interest and/or relevance to the users of financial statements.

Part 2

I have attempted giving some insights into the future of IFRS for SME, its structure, content, and principles. I have presented the most important arguments for and against the implementation of the new standard.

I have identified a number of issues relating to the implementation of a single set of high quality, understandable and enforceable global accounting standard for all entities versus a single standard aimed at the users of financial statements prepared by small entities. There are many arguments against using the current IFRS framework as the foundation for financial statement preparation for small entities.

Not all the principles in the proposed IFRS for SME, is the same as in the full IFRS, although IFRS for SME is based on the concepts in the current IFRS framework.

The changes in the SME standard have been prepared with two things in mind:

- Fulfil the need of the users of the financial statements, and
- Reduce the costs of preparing the financial statements.

The main changes made are as follows:

- Eliminating certain areas not relevant to SME.
- Eliminating alternatives in certain accounting standards.
- Simplifying the accounting principles for recognising and measuring certain account balances.

The amount of accounting material has been reduced by approximately 85%.

Part 3

The regulations regarding accounting procedures of financial instruments are rather complicated. In this part I have attempted to give some insights into the Conceptual Frameworks general guidelines for preparing the annual reports, to make it informative for the users, using the guidelines in the Danish Financial Statements Act, and IFRS.

I have described the accounting policies applied within financial instruments under IFRS, the Danish Financial Statements Act, and IFRS for SME. I have *attempted* to assess whether it is appropriately to preparers and users, to use the new standards, in place of the current. I have used the field test from Germany in my assessment.

Financial instruments are usually relevant for all companies, mostly for companies with hedging instruments. Participants felt that this section did not clearly address SME-specific issues. Some participants were of the opinion that the accounting principles are generally too complex and that they might have difficulties with the application. The main issue for the preparers was that this section is hard to understand.

Companies noted that a clarification of the transactions addressed in the section e.g. by using simpler language, less abstract wording would be necessary. More guidance should be provided for certain transactions such as hedge accounting or factoring. Others (in particular the ones which believed this section to be of high relevance) saw fewer difficulties, but most of companies preferred to see more measurement at cost, at least for receivables and liabilities.

The overall assessment was that while the IFRS and very likely an IFRS for SMEs will have an impact on German SMEs in the long run, the majority of the participating SMEs – in the current situation – do not find the ED-IFRS for SMEs a convincing option as it is too costly to apply with hardly any benefit to it. However, many participants are of the opinion that this will change over time as German SMEs will be even more involved internationally and foreign business partners or competitors require preparing internationally understandable financial statements.

Litteraturliste.

Bøger.

- Kim Füchsel m.fl. (2008) *Regnskabshåndbogen 2008 - håndbog om regnskab, skat og selskabsret*, PwC
- Internationale regnskabsstandarder (IFRS) herunder IAS og fortolkningsbidrag pr. 1. januar 2007*. Magnus Informatik, 2007
- Henrik Steffensen m.fl. (2007). *Kommentarer til årsregnskabsloven*. Forlaget Thomson, 5. udgave
- Regnskabsmæssig behandling af finansielle instrumenter - IAS 32, IAS 39 og årsregnskabsloven*, PwC, 2005
- Indsigt i årsregnskabsloven. KPMG's praktiske guide til forståelse af loven*. KPMG, 2006.
- Lars Kiertzner m.fl. (2004). *Håndbog i årsrapport*. Revifora, 1. udgave
- Jens O. Elling (2002). *Årsrapporten - teori og regulering*. Gjellerup, 1. udgave

Artikler, rapporter, publikationer, lovgivning.

- Accounting in Europe (2/2005) *Problems and opportunities of an International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities. The EAA FRSC's Comment on the IASB's Discussion Paper*
- Deloitte (2007) *The way forward*
- Deloitte (2007) *IAS Plus 3/2007*
- IASB (2006) *[Draft] International Financial Reporting Standard for Small and Medium-Sized Entities (IFRS for SME)*.
- IASB (2004) *Discussion Paper, Preliminary Views on Accounting Standards for Small and Medium-Sized Entities*
- IASB (2005) *IASB Issues staff questionnaire on recognition and measurement principles for small entities*.
- IASB (2007) *IFRS for SME - A Staff Overview of the Exposure Draft*
- IASB (2007) *Project Summary*
- PwC (2007) *IFRS for SME - is it relevant for your business?*

PwC (2007-08) Fagligt Fokus.

Regnskabsvejledning kl. B, FSR 2007

Conceptual Framework of Financial Reporting, 2001

Websider.

http://eur-lex.europa.eu/LexUriServ/site/da/oj/2006/l_224/l_22420060816da00010007.pdf

http://ec.europa.eu/enterprise/enterprise_policy/sme_definition/sme_user_guide_da.pdf

<http://europa.eu/scadplus/leg/da/lvb/n26026.htm>

http://ec.europa.eu/enterprise/sme/index_da.htm

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/portal/page?_pageid=2293,59872848,2293_68195486&_dad=portal&_schema=PORTAL

http://epp.eurostat.ec.europa.eu/cache/ITY_OFFPUB/KS-SF-08-031/EN/KS-SF-08-031-EN.PDF

http://www.fasb.org/draft/ed_conceptual_framework_for_fin_reporting.pdf

<http://www.iasb.org>

<http://www.frr.dk>

<http://www.fsr.dk>

<http://www.pwc.dk>

<http://www.kpmg.dk>

<http://www.deloitte.dk>

<http://www.aia.org.uk/InternationalAccountant.htm?news/IAfullStory.php?id=51381>

<http://www.statistikbanken.dk/statbank5a/default.asp?w=1024>

http://www.nationalbanken.dk/DNDK/minfo.nsf/side/Historiske_rentesatser_for_udlaansrenten!OpenDocument

<http://www.ecb.int/stats/monetary/rates/html/index.en.html>